KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2017/503

(2016. gada 8. novembris)

par atbalsta shēmu SA.39621 2015/C (ex 2015/NN)

(izziņots ar dokumenta numuru C(2016) 7086)

(Autentisks ir tikai teksts franču valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc uzaicinājuma ieinteresētajām personām iesniegt piezīmes saskaņā ar minētajiem pantiem ([1]) un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Komisija ar 2015. gada 13. novembra vēstuli paziņoja Francijas iestādēm savu lēmumu sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktā noteikto procedūru ("sākšanas lēmums") attiecībā uz šo pasākumu.

(2) Francijas iestādes iesniedza savus apsvērumus ar 2015. gada 17. decembra vēstuli.

(3) Komisijas lēmums par procedūras sākšanu ir publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2016. gada 2. februārī ([2]). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus par attiecīgo pasākumu.

(4) Komisija saņēma apsvērumus no ieinteresētajām personām un nosūtīja tos Francijas iestādēm, dodot iespēju iesniegt par tiem piezīmes. Francijas iestāžu piezīmes tika iesniegtas ar 2016. gada 24. maija vēstuli.

(5) Komisija 2016. gada 2. maijā nosūtīja Francijas iestādēm jautājumu sarakstu, un tās atbildēja ar 2016. gada 21. jūnija un 15. jūlija vēstulēm. Komisija 27. jūlijā nosūtīja Francijas iestādēm jaunu jautājumu sarakstu, un tās atbildēja ar 2016. gada 9. septembra vēstuli.

2. PASĀKUMA DETALIZĒTS APRAKSTS

(6) Mehānisms ir detalizēti aprakstīts sākšanas lēmumā. Turpmākajos punktos ir sniegts minētā apraksta kopsavilkums.

2.1. Mehānisma vispārīgā darbība

(7) 2010. gada 7. decembra Likums Nr. 2010-1488 par elektroenerģijas tirgus jauno organizāciju (tā dēvētais "*NOME* likums") ieviesa pienākumu elektroenerģijas piegādātājiem, tīkla operatoriem attiecībā uz zaudējumiem un patērētājiem attiecībā uz patēriņu ārpus piegādes līguma ("piegādātāji") sekmēt elektroapgādes drošību Francijā atkarībā no viņu klientu vai viņu pašu patērētās jaudas un enerģijas. Lai pildītu šo pienākumu, tiem katru gadu ir jāsasniedz konkrēts jaudas garantiju apjoms, kas saistīts ar klientu vai viņu pašu patēriņu maksimālās slodzes periodā.

([1]) Valsts atbalsts SA.39621 (2015/C) (ex 2015/NN) – Jaudas mehānisms Francijā – Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktu (OV C 46, 2.2.2016., 35. lpp.).

([2]) Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

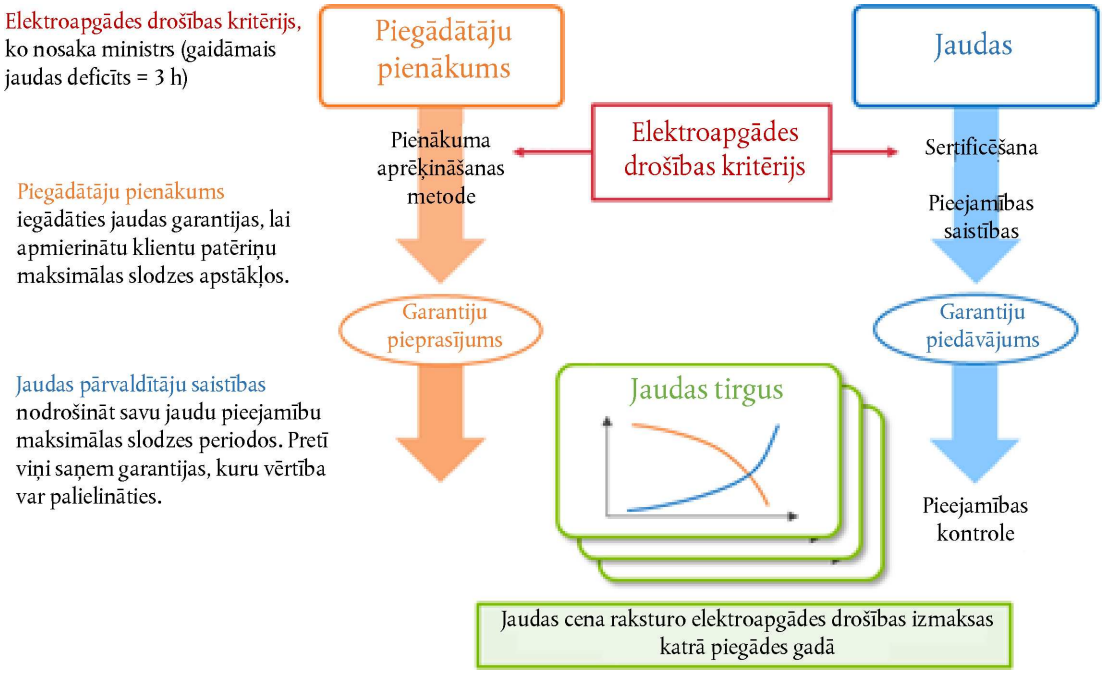
(8) Piegādātāji iegūst jaudas garantijas paši ar saviem līdzekļiem (elektroenerģijas ražošanas stacija vai pieprasījumreakcija) vai arī iegādājas tās decentralizētā tirgū no citiem īpašniekiem (piemēram, jaudas pārvaldītājiem, citiem piegādātājiem, tirgotājiem, patērētājiem, kuri paši ir piegādātāji utt.).

(9) Savukārt ražošanas vai pieprasījumreakcijas jaudu pārvaldītājiem ("jaudu pārvaldītāji" vai "pārvaldītāji") ir pienākums saņemt jaudas sertifikāciju no publiskā elektroenerģijas pārvades tīkla operatora ("*RTE*"). *RTE* piešķirs pārvaldītājiem jaudas garantijas, ņemot vērā to iekārtu plānoto ieguldījumu jaudas deficīta riska mazināšanā patēriņa maksimālās slodzes laikā.

(10) Jaudas garantijas ir apmaināmas un nododamas. Piegādātāji varēs iegādāties jaudas garantijas no jaudu pārvaldītājiem decentralizētā jaudas garantiju tirgū, lai tādējādi pildītu savas juridiskās saistības. Mehānisma vispārīgā darbība ir raksturota 1. attēlā.

1. attēls

Mehānisma vispārīgā darbība

Avots: Francijas iestāžu 2015. gada 2. februāra vēstule.

2.2. **Jaudas pienākumi**

2.2.1. *Piegādātāju pienākumi*

(11) Aprēķinot piegādātāja atsauces jaudu, proti, viņa jaudas pienākumu, pamatā ir liekami šādi principi:

1) tiek ņemts vērā patēriņš, kas konstatēts maksimālās slodzes periodā (tā dēvētajā "*PP1*") piegādes gada ("*AL*"; katrā gadījumā tas ir kalendārais gads) laikā;

2) veic korekciju, no vienas puses, attiecībā uz patēriņa jutīgumu pret temperatūru ("termojutīgums"); un

3) veic korekciju, no otras puses, attiecībā uz jaudu, kas pieprasīta no *PP1* periodā aktivizētās sertificētās jaudas.

(12) Pārvades tīkla operators katru gadu nosaka *PP1* dienas, uz kurām attiecas piegādātāju jaudas pienākums valsts kontinentālajā teritorijā, pamatojoties uz valsts dienas patēriņa prognozēm attiecībā uz nākamo dienu (*J-1* dienā).

PP1 dienu skaitam katrā piegādes gadā jābūt robežās no 10 līdz 15, un stundas, kuras izmanto jaudas pienākuma aprēķināšanai, ir laikposmi (no plkst. 7.00 līdz 15.00 un no plkst. 18.00 līdz 20.00) izvēlētajās *PP1* dienās. Tādējādi *PP1* maksimālās slodzes stundu skaits ir robežās no 100 līdz 150 stundām gadā. *PP1* dienas paziņo piegādātājiem *J-1* dienā līdz plkst. 10.30.

(13) Šis pienākums nav iepriekš noteikts normatīvā kārtībā, bet gan pamatojas uz izmērītiem datiem, lai katram patērētājam varētu piesaistīt viņa reālo ieguldījumu jaudas deficīta riskā. Lai izteiktu ar termojutīgumu saistīto patērētāja ieguldījumu jaudas deficīta riskā, piegādes gadā konstatēto patēriņu pielāgo, modelējot aukstuma intervālu, kura smagums atbilst riskam, ko sistēma tiecas aptvert (desmitgades aukstuma intervālu), un tādējādi ievērojot elektroapgādes drošības kritēriju, ko noteikušas Francijas iestādes. Elektroapgādes drošības kritērijs ir noteikts ar 2006. gada 20. septembra Dekrētu Nr. 2006-1170 un atbilst gaidāmajam jaudas deficītam vidēji trīs stundas gadā.

(14) Parametri, kas nosaka faktiskās vajadzības pēc jaudas garantijām piegādes gadā, tiek publicēti četrus gadus pirms piegādes gada, un tos stabilizē visā pārskata gada laikā, lai varētu nodrošināt tirdzniecību noteiktajā reglamentācijas sistēmā un to, ka šā produkta vērtību neizmaina ārēja iejaukšanās tirgū. Katra piegādātāja konkrēto pienākumu vēlāk aprēķina jau pēc piegādes gada, piemērojot minētos parametrus.

(15) Pieprasījumreakciju var ņemt vērā, izmantojot divas dažādas metodes – samazinot piegādātāja jaudas pienākuma summu, samazinot patēriņu ("netiešā pieprasījumreakcija") vai sertificējot pieprasījumreakcijas jaudu ("tiešā pieprasījumreakcija"). Pienākumi attiecībā uz abu veidu pieprasījumreakcijas jaudu atšķiras – "netiešās pieprasījumreakcijas" ir faktiski jāaktivizē *PP1* stundās; toties "tiešai pieprasījumreakcijai" jānodrošina pieejamība *PP2* stundās.

(16) Visbeidzot, Francijas iestādes ir paredzējušas, ka jaudas garantijas jāsaista ar *ARENH* ([3]) produktu attiecībā uz alternatīviem piegādātājiem, un, pēc iestāžu domām, tam jāveicina jaudas garantiju tirgus koncentrācijas samazināšanās.

2.2.2. *Jaudas pārvaldītāju pienākumi un sertificēšanas principi*

(17) Attiecībā uz jebkuru ražošanas iekārtu (ar tehnoloģiski neitrālu mehānismu), kas pieslēgta publiskam elektroenerģijas pārvades tīklam vai publiskam sadales tīklam, tās apsaimniekotājs iesniedz sertificēšanas pieteikumu *RTE*. Attiecībā uz jebkuru ražošanas iekārtu (ar tehnoloģiski neitrālu mehānismu), kas pieder publiskam elektroenerģijas pārvades tīklam vai publiskam sadales tīklam, tās apsaimniekotājs iesniedz sertificēšanas pieteikumu *RTE*. Attiecībā uz jebkuru pieprasījumreakcijas iekārtu, neatkarīgi no tās pieslēguma tīkla, var iesniegt sertificēšanas pieteikumu *RTE*. Tādējādi tieši jaudas pārvaldītājs ir pirmais, kurš aplēš jaudas apjomu, kas var būt pieejams patēriņa maksimālās slodzes laikā (tā dēvētajā *PP2* periodā) konkrētā piegādes gadā.

(18) *PP2* dienu skaits piegādes gadā ir robežās no 10 līdz 25. Turklāt *PP1* dienas noteikti ir *PP2* dienas. *PP2* dienas, kas nav *PP1* dienas, *RTE* izvēlas attiecībā uz nākamo dienu, pamatojoties uz obligātajām prasībām elektrosistēmas spriegumam. Attiecīgie laikposmi ir tie paši, kas *PP1* dienām. Tādējādi *PP2* maksimālās slodzes stundu skaits ir robežās no 100 līdz 250 stundām gadā.

(19) Pēc tam *RTE* aprēķina sertificēto līmeni, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, kā arī izmantojot aprēķina metodes, kas paredzētas mehānisma juridiskajā pamatā. Piemēram, korekcijas tiek veiktas, lai ņemtu vērā sertificēto jaudu secīgas aktivizēšanas iespējamo dienu skaitu vai faktisko ieguldījumu jaudas deficīta riska samazināšanā, ja uz primāro enerģijas avotu attiecas meteoroloģiskā bīstamība.

(20) Pēc tam pārvaldītājs var grozīt pieejamības prognozes visā mehānisma piemērošanas laikā, tostarp piegādes gadā, izmantojot līdzsvarošanas sistēmu. Līdzsvarošana ir tā pati jaudas "pārsertificēšana", un tā dod iespēju pārvaldītājam pielāgot prognozes līdz ar jaunas informācijas parādīšanos par viņa jaudu. Līdzsvarošanu var veikt uz augšu vai uz leju.

([3]) Regulētā piekļuve vēsturiskajai kodolelektroenerģijai (*ARENH*) ir piegādātāju tiesības iegādāties elektrību *EDF* par regulētu cenu un apjomos, ko nosaka *CRE* komisija. Papildu informācija par *ARENH*: https://clients.rte-france.com/lang/fr/clients_producteurs/services_clients/dispositif_arenh.jsp.

(21) Minēto ziņošanas sistēmu papildina jaudas kontroles sistēma – princips ir tāds, ka jebkura sertificēta jauda jāaktivizē vismaz vienreiz gadā. Tās ir izlases veida pārbaudes visām jaudām bez iepriekšējas pārvaldītāja brīdināšanas. Nevienu jaudu nedrīkst pārbaudīt vairāk nekā trīs reizes vienā piegādes periodā.

(22) Konkrētā sertificēšanas kārtība ir atkarīga no attiecīgā jaudas tipa:

1) esošām ražošanas jaudām sertificēšanu var sākt četrus gadus pirms piegādes perioda, un attiecībā uz tām ir spēkā pienākums pieteikt sertificēšanu trīs gadus pirms piegādes gada sākuma;

2) ražošanas jaudām, kas atrodas projektēšanas posmā, sertificēšanu var pieteikt pēc tam, kad ir parakstīts savienojuma nolīguma pirmais akts, un līdz pat diviem mēnešiem pirms piegādes perioda sākuma; un

3) pieprasījumreakcijas jaudas var sertificēt līdz pat diviem mēnešiem pirms piegādes perioda sākuma.

(23) Atbildīgais par sertificēšanas perimetru (“*RPC*”) ir juridiska persona, kas finansiāli atbild par jaudas pārvaldītāju starpību savā perimetrā. Pārvaldītāji var paši būt savi *RPC* vai noslēgt līgumu ar kādu *RPC*. *RPC* drīkst “uzkrāt” jaudas sava perimetra ietvaros.

(24) Lai finansiāli regulētu starpību, *RTE* katram *RPC* paziņo starpību, kas izveidojusies tā perimetrā, ne vēlāk kā 1. decembrī piegādes gadā + 2.

2.3. **Jaudas garantiju tirdzniecība**

(25) Visas jaudas garantijas ieraksta jaudas garantiju reģistrā, ko uztur *RTE* tīkla operators. Visiem piegādātājiem un visiem jaudas pārvaldītājiem ir pienākums atvērt kontu *RTE* jaudas garantiju reģistrā. Tādējādi vertikāli integrētiem dalībniekiem ir pienākums uzturēt divus kontus šajā reģistrā, vienu ražošanas darbībām un otru – tirdznieciskajām darbībām.

(26) Jaudas garantijas īpašumtiesību pamatā ir *RTE* ieraksts kontā, kuru jaudas garantiju reģistrā uztur tās īpašnieks. Visas emitētās jaudas garantijas tiek numurētas, lai nodrošinātu, no vienas puses, to pārvaldību, bet, no otras puses – tirdzniecisko darījumu izsekojamību. Tās ir derīgas visu piegādes gadu. Jaudas garantija ar vienību 0,1 MW ([4]) pēc tās emitēšanas ir patstāvīga – dalībnieks, kurš šādu jaudas garantiju tur, neatbild ne par kādu risku, kas saistīts ar sākotnēji pamatā esošo jaudu.

(27) Jaudas garantiju pārskaitījumus starp dalībniekiem (emitēšanu un nodošanu) īsteno, pārceļot šīs garantijas jaudas garantiju reģistrā pēc abu pušu (nododošās puses un saņemošās puses) pieprasījuma. Faktisko īpašumtiesību nodošanu īsteno, veicot jaudas garantijas ierakstu saņemošā dalībnieka kontā.

(28) Jaudas garantiju tirdzniecība var notikt pie lodziņa vai organizētos tirgos.

(29) Jaudas garantiju tirdzniecība var notikt visā periodā pēc to sertificēšanas un līdz jaudas garantiju nodošanas termiņam. Kā paskaidrots 23. apsvērumā, *RTE* paziņo katram piegādātājam viņa jaudas pienākuma summu ne vēlāk kā 1. decembrī piegādes gadā + 2. Nodošanas termiņš iestājas pēc 15 dienām.

(30) Piegādātājiem, kuriem šā pienākuma paziņošanas termiņā ir jaudas garantiju pārpalikums, salīdzinot ar viņu pienākumu, jāizziņo publisks pārdošanas piedāvājums, pirms iestājas šo jaudas garantiju nodošanas termiņš.

(31) Piecas dienas pēc jaudas garantiju termiņa iestāšanās *RTE* katram piegādātājam aprēķina viņa starpību starp jaudas pienākuma summu un jaudas garantiju summu, kas atrodas šā piegādātāja kontā jaudas garantiju reģistrā, kā arī atbilstošo finansiālā norēķina summu.

([4]) Sertificēto jaudas līmeni noapaļo līdz tuvākajam 0,1 MW. Strāvas jaudas, kas mazākas par 1 MW, var apvienot, lai varētu piedalīties tirgū.

2.4. **Finansiālie norēķini par starpību**

(32) Mehānisms paredz noteikt atbildību par starpību starp realizēto un prognozēto apjomu.

(33) Finansiālo norēķinu vispārējā kārtība atbilst norēķiniem par starpību, kas veikti ļoti līdzīgā veidā kā norēķini attiecībā uz enerģiju (līdzsvarošana vai balansēšana), un daļēji arī principam, ka piegādātāji un *RPC* maksā finansiālā norēķina summas gadījumos, kad rodas negatīva starpība, vai saņem finansiālā norēķina summas gadījumos, kad rodas pozitīva starpība. Negatīvas starpības gadījumā visi gala patērētāji izmanto cenas samazinājumu saskaņā ar *TURPE* (publiskā elektroenerģijas tīkla izmantošanas tarifu) ([5]).

(34) Norēķinu cena, ko piemēro konkrētam piegādes gadam, ir atkarīga no vairākiem kritērijiem:

1) ja elektroapgādes drošība nav būtiski apdraudēta, finansiālo norēķinu cenas pamatā ir tikai tirgus cena (*PRM*; proti, izsolēs pirms piegādes gada noteikto jaudas cenu vidējais aritmētiskais lielums). Norēķinos par negatīvu starpību šai cenai piemēro motivējošu koeficientu (koeficientu "k"), lai mudinātu laist tirgū vairāk garantiju, nekā nepieciešams finansiāliem norēķiniem (pozitīvas starpības gadījumā šo koeficientu atskaita); un

2) ja elektroapgādes drošība ir būtiski apdraudēta (kopējā starpība nesasniedz *RTE* noteikto robežvērtību, kas atbilst 2 GW zem kopējā pienākuma divos pirmajos piegādes gados), norēķinu cena par starpību sasniedz regulēto cenu (*Padmin*). Šī regulētā cena ir jaudas maksimālā cena tirgū.

(35) Ja tiek aprēķinātas dažādas norēķinu summas par starpību, *RPC* un piegādātāji, kuru starpības ir negatīvas, maksā norēķinu summas, kas viņiem jāmaksā, no saviem attiecīgajiem fondiem, un *RPC* un piegādātāji, kuru starpības ir pozitīvas, saņem no šiem attiecīgajiem fondiem norēķinu summas, kas tiem pienākas. Tomēr pozitīva norēķina summa par konkrēto piegādes gadu ir arī vienāda ar to maksājumu summu, kuri veikti saskaņā ar negatīvo finansiālo norēķinu. Iespējamie atlikumi, kas paliek norēķiniem par starpību paredzētajos fondos, tiek pilnībā pārdalīti publiskā elektroenerģijas pārvades tīkla lietotājiem, proti, visiem gala klientiem.

(36) Nepastāv finanšu plūsma starp *RPC* norēķiniem par starpību paredzētajiem fondiem un piegādātāju norēķiniem par starpību paredzētajiem fondiem. Tādējādi, norēķinoties par starpību, neveidojas arī nekāda finanšu plūsma starp jaudas pārvaldītājiem un attiecīgajiem piegādātājiem.

(37) *RTE* nodrošina fondu administratīvo, grāmatvedības un finanšu vadību norēķinos par starpību ("atbildīgo par sertificēšanas perimetru fondi norēķiniem par starpību" un "fondi norēķiniem par līdzsvarošanu piegādātāju statusā") saskaņā ar noteikumiem par privātiem kontiem. Līdz ar to *RTE* operators atbild par rēķinu izrakstīšanu un no *RPC* un piegādātājiem pienākošos summu atgūšanu, kā arī par iespējamo nesamaksāto summu konstatēšanu.

(38) Elektroenerģijas regulēšanas komisija (*CRE*), valsts regulators enerģētikas nozarē, toties atbild par piegādātāju kontroli, norēķinoties par starpību (Dekrēta Nr. 2012-1405 7. pants, kas kodificēts par Enerģētikas kodeksa R.335-12. pantu), un var noteikt administratīvus sodus gadījumos, kad netiek izpildīts juridiskais pienākums samaksāt starpību. Sodam jābūt samērīgam, un piegādes gadā tas nedrīkst pārsniegt EUR 120 000 par vienu jaudas MW (Enerģētikas kodeksa L.335-7. pants).

2.5. **Valsts juridiskais pamats**

(39) Normatīvie un administratīvie akti, kas regulē jaudas mehānismu, ir:

1) 2010. gada 7. decembra Likums Nr. 2010-1488 par elektroenerģijas tirgus jauno organizāciju, kas jo īpaši kodificēts Enerģētikas kodeksa L.335-1.–L.335-7. un L.321-16.–L.321-17. pantā;

2) 2012. gada 14. decembra Dekrēts Nr. 2012-1405 par piegādātāju ieguldījumu elektroapgādes drošības jomā un ar ko izveido jaudas pienākuma mehānismu elektroenerģijas nozarē, kas paredzēts Enerģētikas kodeksa L.335-6. pantā un kodificēts tā reglamentējošās daļas R.335-1.–D.335-54. pantā;

([5]) *TURPE*, kas izveidots ar 2000. gada 10. februāra Likumu Nr. 2000-108, nodrošina atlīdzību pārvades un sadales tīklu pārvaldītājiem. *TURPE* aprēķināšanas metodiku un izmaiņas tajā nosaka *CRE*.

3) 2015. gada 22. janvāra Rīkojums, ar ko definē jaudas mehānisma noteikumus un īsteno 2. pantu 2012. gada 14. decembra Dekrētā Nr. 2012-1405 par piegādātāju ieguldījumu elektroapgādes drošības jomā un ar ko izveido jaudas pienākuma mehānismu elektroenerģijas nozarē; un

4) 2015. gada 22. janvāra rīkojuma pielikums "Jaudas mehānisma noteikumi".

(40) Ņemot vērā Francijas piedāvātos risinājumus pēc Komisijas sūdzībām sākšanas lēmumā, šie akti tiek arī grozīti un papildināti, iekļaujot visus labojumus, kas minēti šā lēmuma 3. punktā.

2.6. **Saņēmēji**

(41) Mehānisma saņēmēji ir jaudas turētāji, kuri saņem jaudas garantijas no valsts (ar *RTE* starpniecību) un drīkst tās pārdot tālāk.

2.7. **Mehānisma mērķis – elektroapgādes drošība**

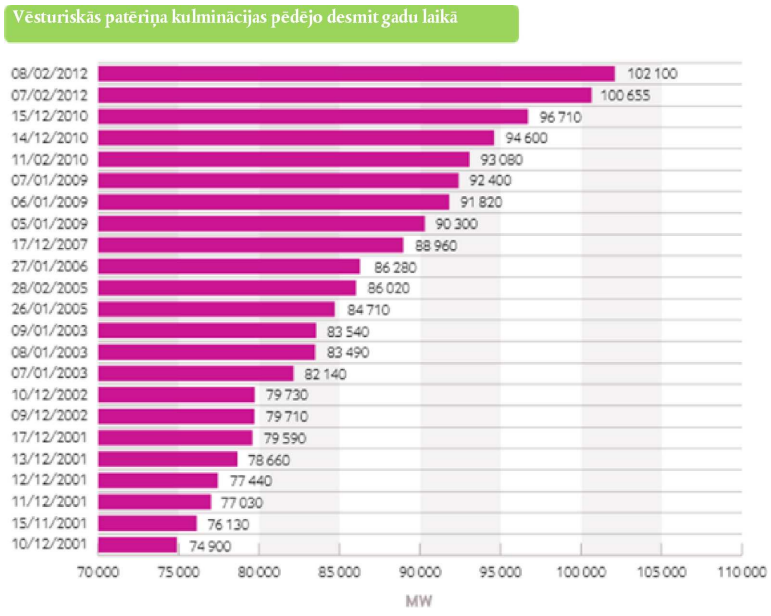
(42) Rādītājs, kuru Francija izmanto, novērtējot līdzsvara izjaukšanas risku starp elektrības piedāvājumu un pieprasījumu, ir piedāvājuma un pieprasījuma nelīdzsvarotības izraisītā jaudas deficīta gaidāmais ilgums (*Loss Of Load Expectation* (*LOLE*)). Francijas iestādes izvēlas izmantot jaudas deficīta vidējo gaidāmo ilgumu trīs stundas gadā.

(43) Francijas iestādes paskaidro, ka Francija jau daudzus gadus pazīst tādu parādību kā elektrības patēriņa maksimālo slodzi ziemā. Būtībā Francijas elektrosistēmai ir raksturīgs liels elektrības patēriņa termojutīgums, kas izraisa elektroenerģijas patēriņa kulmināciju ziemas aukstuma intervālos. Kā parādīts 2. attēlā, šis termojutīgums pēdējos gados turpina palielināties, jo īpaši tādēļ, ka palielinās patēriņš, kas saistīts ar elektroapkuri, kā arī ar jaunajiem elektrības izmantošanas veidiem, kas bieži sakrīt ar patēriņa maksimālo slodzi vakaros.

(44) Maksimālās slodzes palielināšanās notiek straujāk, nekā paaugstinās vispārējais elektrības patēriņa līmenis. Turklāt patēriņa maksimālo slodzi Francijā raksturo liels svārstīgums, un tādēļ patēriņa atšķirības var būt īpaši nozīmīgas (līdz pat 20 GW starp diviem gadiem). Tādējādi elektrības patēriņa maksimālās slodzes pārvaldība ir galvenā problēma, jo īpaši saistībā ar enerģijas lietošanas veidu pievēršanos elektroenerģijai.

2. attēls

Patēriņa vēsturiskās kulminācijas Francijā

Avots: RTE – Elektroenerģijas piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvara Francijā 2014. gada pietiekamības ziņojums, 33. lpp.

(45) Kā uzskata *RTE*, no piedāvājuma puses, Eiropu raksturo pieprasījuma stagnācija un būtisks elektroenerģijas jaudas pārpalikums, ko izraisa vairāki apstākļi. No 2008. gada ekonomikas krīze samazināja pieprasījumu pēc elektroenerģijas. Vienlaikus, strauji attīstās subsidētā atjaunojamās enerģijas ražošana "ārpus tirgus", un tai ir prioritāra piekļuve elektrotīklam. Turklāt Eiropas akmeņogļu spēkstacijas piedzīvo krasu darbības pieaugumu saistībā ar šā kurināmā cenu samazināšanos, ko izraisa amerikāņu slānekļa gāzes nozares uzplaukums, kas liek ASV lielos apjomos eksportēt tagad vairs nevajadzīgās iegūtās akmeņogles uz Eiropu. Visbeidzot, gāzes spēkstacijām, kas kļūst mazāk konkurētspējīgas nekā akmeņogļu stacijas, būtiski samazinās rentabilitāte un līdz ar to arī darbības apjoms.

(46) Šādā situācijā apdraudējumi, ko izraisa klimatiskie apstākļi, rada neskaidrības attiecībā uz iespējām kompensēt maksimālās jaudas, kas nepieciešamas minētās maksimālās patēriņa slodzes segšanai. Patēriņa kulminācija iestājas reti, tikai dažas stundas gadā, vai kādu gadu pat vispār neiestājas, ja temperatūras ir zemas.

(47) Francijas jaudas mehānisms ir izveidots kā viens no šīs problēmas risinājumiem, lai nodrošinātu valsts varas iestāžu definētā elektroapgādes drošības kritērija ievērošanu. Tas tiecas kļūt par līdzekli, ar ko vienlaikus gan maina patērētāju uzvedību maksimālās slodzes apstākļos (pieprasījuma metode), gan rada pietiekamus ieguldījumus ražošanas iekārtās un pieprasījumreakcijas jaudās (piedāvājuma metode).

2.8. **Budžets**

(48) Jaudas garantiju vērtību nenosaka administratīvā kārtībā – to nosaka tirgus. Mehānisma dalībnieki brīvi tirgojas, pamatojoties uz savām prognozēm, aptvēruma stratēģiju un pieejamo informāciju.

(49) Neraugoties uz mehānisma decentralizēto raksturu, kas apgrūtina budžeta aplēses, to pamatā ir pieņēmums, ka vispārējais jaudas pienākums attiecībā uz pieprasījumu Francijā ir robežās no 80 000 līdz 95 000 MW un izmantotais drošības koeficients ir 0,93. Pieprasījums ir atkarīgs no patēriņa izmaiņām Francijas kontinentālajā daļā, tostarp no pieprasījuma pārvaldības darbībām, kuras īsteno elektroenerģijas piegādātāji un kuras izraisa tiem individuāli uzliktā pienākuma samazināšanos. Pamatojoties uz to, jaudas tirgus dalībnieku bruto ieņēmumi varētu svārstīties no 0 EUR/kW līdz 30 EUR/kW laikposmā no 2017. līdz 2026. gadam, summām palielinoties tajos gados, kad varētu izrādīties nepieciešama jaunu ražošanas rīku izveide.

2.9. **Ilgums**

(50) Pirmais piegādes gads sākas 2017. gada 1. janvārī. Kā izņēmums no vispārīgā noteikuma, ka sertifikācija jāveic četrus gadus pirms piegādes gada, sertifikācija pirmajam piegādes gadam (2017. gadam) sākās 2015. gada 1. aprīlī. Faktiski, ja Francijas iestādes neparedzēs mehānisma beigu datumu, ikgadējo novērtēšanu, kas definēta Francijas tiesību aktos, tomēr īstenos *RTE* un regulators. Attiecīgā gadījumā tā varētu notikt kā mehānisma pārskatīšana (piemēram, lai to saskaņotu ar jaunākajām izmaiņām ES tiesību aktos) vai, mehānismam beidzoties, ja tas vairs nebūs vajadzīgs ([6]).

2.10. **Kumulēšana**

(51) Attiecībā uz iekārtām, uz ko attiecas obligātā iepirkuma līgumi (atjaunojamās elektroenerģijas avotiem) vai kas ir piemērotas papildu kompensācijām, Enerģētikas kodeksa L.121-24. un L.335-5. pants paredz, ka ieņēmumi no jaudas garantiju pārdošanas tiks atskaitīti no to kopējām sabiedrisko pakalpojumu izmaksām, tostarp no cita piešķirtā valsts atbalsta, ar ko finansē atbalsta mehānismu, paredzot obligāto iepirkumu. Līdzīgi, uz ražotāju neattiecas norēķini par starpību arī gadījumos, kad faktiskā jauda ir mazāka par to, kas sertificēta attiecībā uz primāro resursu pieejamības apdraudējumiem ([7]).

([6]) Dekrēta par jaudas mehānismu 20. pants paredz ikgadējus *CRE* ziņojumus, kuru pamatā ir *RTE* dokumenti par šo mehānismu ("Vienu gadu pēc jaudas mehānisma noteikumu publicēšanas un pēc tam katru gadu Enerģijas regulēšanas komisija iesniedz par enerģiju atbildīgajam ministram ziņojumu, kas sagatavots, pamatojoties uz pārvades tīkla apsaimniekotāja dokumentiem, par jaudas mehānisma integrāciju Eiropas tirgū. Šajā ziņojumā iekļauj informāciju par reglamentējošām izmaiņām kaimiņvalstīs attiecībā uz dalībnieku ieguldījumu elektroapgādes drošības jomā. Tas analizē mijiedarbību starp Francijas jaudas mehānismu un šajās valstīs izveidotajām sistēmām. Vajadzības gadījumā tas ierosina uzlabojumus jaudas mehānisma darbībā."). Turklāt rīkojums, ar ko pieņem šā mehānisma darbības noteikumus, paredz divus pantus par novērtējuma ziņojumiem, kas jāsagatavo *RTE* (papildus dekrētā paredzētajiem ziņojumiem) – 5. un 8. pantu (par pārrobežu ietekmi un mehānisma dinamikas ietekmi).

([7]) Piemēram, ja vēja enerģijas ražotājam rodas problēma ar uzturēšanu/uzstādīšanu un viņš to nelīdzsvaro, tad uz viņu attiecas norēķini par starpību. No otras puses, ja nav bijis vēja, uz viņu neattiecas norēķini par starpību.

3. IEMESLI, KAS IZRAISĪJA IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANU

3.1. Valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē

(52) Komisija sākšanas lēmuma 143. apsvērumā jau secināja, ka šis pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē turpmāk minēto iemeslu dēļ.

3.1.1. *Attiecināmība uz valsti un finansēšana no valsts līdzekļiem*

(53) Komisija sākšanas lēmumā atzina, ka valsts līdzekļu nodošanu ir iespējams izsecināt ne tikai gadījumos, kad notiek tieša līdzekļu pārskaitīšana no valsts vai publiskas iestādes budžeta, bet arī gadījumos, kad mehānisma atbalsta līdzekļi tiek iegūti no uzņēmumu pašu līdzekļiem, ar nosacījumu, ka i) valsts atsakās no nepieciešamo valsts līdzekļu vākšanas un/vai ii) finanšu līdzekļi, kas izmantoti mehānismam, paliek valsts kontrolē, ne obligāti pastāvīgi atrodoties valsts īpašumā.

(54) Attiecībā uz pirmo nosacījumu, Francijas valsts atsakās no valsts līdzekļiem, jo piešķir jaudas sertifikātus jaudas pārvaldītājiem bez maksas, nevis tos pārdod (kā lietā *NOx* ([8]) un *Rumānijas zaļie sertifikāti* ([9])).

(55) Attiecībā uz otro nosacījumu finanšu līdzekļi mehānisma atbalstam paliek valsts kontrolē (līdzīgi kā lietās *Vent de Colère* ([10]) un *Essent* ([11])), jo: i) šie līdzekļi tiek iegūti no obligātajām iemaksām, ko noteikusi valsts, tādēļ tie ir attiecināmi uz valsti; ii) valsts nosaka parametrus (energoapgādes drošības kritēriju un metodiku tirgus atskaites cenas noteikšanai, kas ir cenas pamatā norēķinos par starpību), kuri ietekmē jaudas cenu un vispārējo sertifikātu apjomu, pat ja valsts kā tāda šo cenu nenosaka; iii) Enerģijas regulēšanas komisija (*CRE*) ir pilnvarota noteikt sodu piegādātājiem, kuri nepilda savus pienākumus attiecībā uz norēķiniem par starpību; un iv) pārvades tīkla apsaimniekotājs *RTE* ir valsts izraudzīts, lai pārvaldītu līdzekļus, kas paredzēti norēķiniem par starpību.

3.1.2. *Selektīva priekšrocība*

(56) Kā uzskata Komisija, spriedums lietā *Altmark* ([12]) šajā gadījumā nav piemērojams, jo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākums nav nepārprotami definēts. Mehānisma radītie pienākumi būs daudzi un dažādi, jo tiks iesaistītas dažādas personas (spēkstaciju apsaimniekotāji, pieprasījumreakciju operatori un piegādātāji). Saistībā ar pienākumu, kas jāpilda jaudas pārvaldītājiem, pasākumā nav skaidri noteikts sertificēšanas pienākums, un: i) tas ir neobligāts attiecībā uz pieprasījumreakcijas jaudām; un ii) esošo ražošanas iekārtu operatoriem ir izvēle attiecībā uz sertificējamās jaudas līmeni.

(57) Tādējādi jaudas garantiju nodošana rada priekšrocību, nevis kaut ko līdzīgu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumam. Šī priekšrocība ir selektīva, jo mehānisms paredz atbalstu jaudas pārvaldītājiem, nevis citām ekonomikas nozarēm.

3.1.3. *Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm*

(58) Kā uzskata Komisija, jaudas mehānisms varēja ietekmēt konkurenci ar jaudas pārvaldītājiem ārzemēs (un tādēļ arī tirdzniecību starp dalībvalstīm) tādā mērā, kādā jaudas pārvaldītāji Francijā ieguva priekšrocību, salīdzinot ar jaudas pārvaldītājiem ārzemēs, kuri nevarēja iegūt sertifikācijas iespēju.

([8]) Lieta C-279/08 P Komisija/Nīderlande (2011), ECLI:EU:C:2011:551.

([9]) SA.37177, Rumānija – grozījumi zaļo sertifikātu atbalsta režīmā, lai veicinātu elektrības ražošanu no atjaunojamiem enerģijas avotiem.

([10]) Lieta C-262/12 *Association Vent de Colère! Fédération nationale e.a.* pret ekoloģijas, ilgtspējīgas attīstības, transporta un mājokļu lietu ministru un ekonomikas, finanšu un rūpniecības lietu ministru (2013), ECLI:EU:C:2013:851.

([11]) Apvienotās lietas C-204/12 līdz C-208/12 *Essent Belgium NV* pret *Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt* (2014), ECLI:EU:C:2014:2192.

([12]) Lieta C-280/00 *Altmark Trans GmbH* un *Regierungspräsidium Magdeburg* pret *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (2003), ECLI:EU:C:2003:415.

3.2. **Kopīgo interešu mērķis un nepieciešamība**

(59) Francijas iestāžu bažas par ražošanas jaudu pietiekamību ir cieši saistītas ar maksimālo pieprasījumu, kas iestājas uz salīdzinoši īsu laikposmu stipra sala apstākļos, jo Francija ir īpaši atkarīga no apkures ar elektrību.

(60) Sākšanas lēmums apšaubīja pasākuma nepieciešamību šādu iemeslu dēļ:

1) ražošanas jaudu pietiekamības novērtējums *Scenario Outlook and Adequacy Forecast*, ko izstrādāja *REGRT-E* ([13]), konstatēja, ka elektroapgādes drošība būs problemātiska tikai no 2025. gada;

2) nešķiet, ka Francija bez šā jaudas mehānisma būtu meklējusi vēl kādus citus risinājumus, piemēram, tarifus, kas stimulētu patēriņa samazināšanos maksimālās slodzes apstākļos; un

3) neraugoties uz tādas tiesiskās sistēmas ieviešanu, kas ir labvēlīga patēriņa pieprasījumreakcijai un nodrošina iespēju patstāvīgām pieprasījumreakcijām pārņemt tās pieprasījumreakcijas, kuras vēsturiski piedāvā vēsturiskais piegādātājs, *RTE* neprognozē Francijas pieprasījumreakciju jaudu būtisku neto palielinājumu 2014.–2019. gadā.

3.3. **Atbalsta pasākuma piemērotība**

(61) Sākšanas lēmumā Komisija uzskatīja, ka šis mehānisms var radīt diskrimināciju starp dažādām pieprasījumreakcijas jaudām. Jo īpaši mehānismā var piedalīties divu veidu patēriņa pieprasījumreakcijas – no vienas puses, netiešā pieprasījumreakcijas jauda, kas paredz piegādātāju jaudas pienākuma samazināšanu kopā ar jaudas apjoma pieaugumu, kas iegūts, regulējot klientu balastu maksimālās slodzes stundās no 10 līdz 15 dienas gadā; un, no otras puses, precīzi formulēta pieprasījumreakcijas jauda, kas prasa, lai (lielie) patērētāji vai jaudas apkopotāji sertificētu savu patēriņa samazināšanas potenciālu un padarītu šo jaudu pieejamu (bet ne vienmēr samazinātu) maksimālās slodzes laikā no 10 līdz 25 dienas gadā.

(62) Turklāt Komisija sākšanas lēmumā kritizēja to, ka šis mehānisms nav atvērts visām tām tehnoloģijām, kas var veicināt elektroapgādes drošību, jo īpaši starpsavienojumiem un/vai ārzemju jaudām.

(63) Tādējādi Komisija uzsvēra to, ka jaunās ražošanas jaudas principā nevar piedalīties šajā mehānismā, jo tam nav ticamu cenu signālu attiecībā uz jaudas garantijām. Konkrēti, Komisijai bija bažas, ka:

1) salīdzinoši īsais jaudas garantiju derīguma termiņš nespēj nodrošināt ticamus cenu signālus;

2) piegādātājiem un jo īpaši jaunienācējiem ir grūti ilgu laiku iepriekš paredzēt izmaiņas klientu portfeļos;

3) nav pietiekamu stimulu dalībniekiem nodrošināt līdzsvaru pirms piegādes gada *AL*; un

4) ierobežojums norēķinu cenai par starpību neatbilst jaunienācēju izmaksām (*cost of new entry*, turpmāk – "*CONE*").

3.4. **Proporcionalitāte**

(64) Komisija sākšanas lēmumā norādīja uz riskiem, ka mehānisms dažiem jaudas pārvaldītājiem var izraisīt kompensācijas pārmaksu, lielākoties šādu iemeslu dēļ:

1) pārmērīgi augsta piegādātāju patēriņa novērtējuma risks – šāds risks var rasties, ja piegādātāju individuālie jaudas pienākumi nebūs pietiekami skaidri;

2) iespējama nepārredzamība attiecībā uz jaudas cenas noteikšanu, jo īpaši tādēļ, ka pēc savstarpējas vienošanās slēgto darījumu, kā arī grupas iekšējo darījumu, apjoms var būt liels, un tas var izkropļot cenu signālu un izraisīt kompensācijas pārmaksu;

([13]) Komisija atsaucās uz 2015. gada izdevumu, kas pieejams šeit: https://www.entsoe.eu/Documents/SDC%20documents/SOAF/150630_SOAF_2015_publication_wcover.pdf.

3) ierobežota līdzdalība mehānismā (pārrobežu jaudu izslēgšana un diskriminācija starp dažādiem pieprasījumreakcijas operatoriem);

4) *EDF* tirgus vara – iespēja kā pārdevējam mākslīgi paaugstināt jaudas garantiju vērtību, vienlaikus piemērojot mazākas cenas savā tirgus sektorā. Tādēļ Komisija jo īpaši apzināja trīs riskus – jaudu aizturēšanas risku, jaudas garantiju aizturēšanas risku un "tarifu šķēru" risku.

3.5. **Negatīvas ietekmes novēršana attiecībā uz konkurenci un tirdzniecību**

(65) Komisija sākšanas lēmumā konstatēja vairākas problēmas attiecībā uz potenciāliem konkurences izkropļojumiem gan ražošanas līmenī, gan elektroenerģijas piegādes līmenī.

(66) Komisija pauda bažas par to, ka pastāv būtiska informācijas asimetrija. Lielie vertikāli integrētie piegādātāji, jo īpaši tie, kas jau darbojas Francijas tirgū, var izmantot priekšrocību, ko rada viņu padziļinātās zināšanas par šo tirgu, galvenokārt attiecībā uz jaudu pieejamību, elektroapgādes vajadzībām un cenām. Līdz ar to viņi spēj izstrādāt ticamākas prognozes un efektīvāk izpildīt mehānisma uzliktos pienākumus.

(67) Arī informācijas asimetrijas dēļ jaunienācējiem var būt grūtāk aplēst nākotnes klientu portfeli, bet šādas aplēses ir būtiskas, aprēķinot nepieciešamās jaudas garantijas.

(68) Komisija arī pauda bažas par to, ka vēsturiski dominējošais operators varēs aizturēt jaudas.

(69) Komisija arī uzsvēra risku, ka vēsturiski dominējošajam operatoram radīsies iespēja aizturēt jaudas garantijas.

(70) Turklāt Komisija norādīja uz risku, ka vēsturiski dominējošais operators ar cenas palīdzību veiks izstumšanu (īstenos normu saspiešanu jeb tarifu šķēres, noteiks plēsonīgu cenu).

(71) Komisija uzsvēra, ka cenu signāla neesība attiecībā uz jaudu ilgtermiņā var radīt vai pastiprināt šķēršļus jaunu ražotāju ienākšanai. Jaunienācēju ilgtermiņa ieguldījumiem var būt nepieciešama noteikta cenas prognozējamība vairāku gadu griezumā, un to nevar nodrošināt garantijas, kas sertificētas uz vienu gadu.

(72) Komisija arī atgādināja savu nostāju attiecībā uz samazināto konkurenci mehānisma ietvaros, jo izraisa vairāku jaudas operatoru veidu izslēgšana no mehānisma (pārrobežu jaudas, diskriminācija starp pieprasījumreakcijas jaudu operatoriem).

4. **IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI UN FRANCIJAS PIEZĪMES**

(73) Sākšanas lēmuma apspriešanas laikā Komisija saņēma 18 atbildes no ieinteresētajām personām, papildus Francijas valsts, *RTE* un *CRE* atbildēm. Viena persona iesniedza atbildi pēc noteiktā termiņa.

(74) Šie dažādie apsvērumi turpmāk ir sadalīti pa tēmām. Tie tika izskatīti pasākuma novērtēšanas laikā, taču uz tiem netiek sniegtas tiešas atsauces.

4.1. **Valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē**

(75) Respondentus iedala pēc attieksmes pret mehānisma klasificēšanu par atbalstu. Puse no viņiem atzīst šo pasākumu par valsts atbalstu tieši vai netieši, nereaģējot uz Komisijas argumentāciju šajā jomā; otra puse uzskata, ka mehānisms nav valsts atbalsts turpmāk minēto iemeslu dēļ.

(76) Divi respondenti tieši atsaucas uz Francijas Valsts padomes 2015. gada 9. oktobra Lēmumu Nr. 369417 (pārsūdzība, kuru iesniedza Valsts enerģijas mazumtirgotāju asociācija jeb *ANODE* ([14])), kurā Valsts padome atzina, ka piedāvātajam jaudas mehānismam nav valsts atbalsta pazīmju. Francijas iestādes atsaucas arī uz Valsts padomes secinājumiem tai pašā lietā ([15]).

(77) Francijas iestāžu argumenti attiecībā uz pasākuma klasificēšanu par valsts atbalstu jāskata kopā ar tiem, kas jau minēti sākšanas lēmumā.

(78) Francijas iestādes izvēlas iesaistīties padziļinātas izmeklēšanas procesā kopā ar Eiropas Komisiju, atkārtoti nepievēršoties šai informācijai, un galvenokārt pievēršas piedāvātājiem pasākumiem, kas ļautu nodrošināt jaudas mehānisma saderību ar iekšējo tirgu, neatkarīgi no jautājuma par tā klasificēšanu par valsts atbalstu. Lai priekšstats būtu pilnīgs, Francijas argumenti attiecībā uz klasificēšanu par valsts atbalstu ir tie paši, kas izklāstīti turpmāk.

4.1.1. *Attiecināmība uz valsti un finansēšana no valsts līdzekļiem*

4.1.1.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(79) Divi pieprasījumreakcijas apkopotāji, divas vertikāli integrētas elektroenerģijas sabiedrības un Francijas elektroenerģētikas savienība uzskata, ka šis pasākums netiek finansēts no valsts līdzekļiem. Konkrēti, šie respondenti uzskata, ka attiecīgie līdzekļi tiek tiešā veidā pārskaitīti starp privātiem uzņēmējiem un tikai starp tiem; *RTE* nepieder un nav pieejami līdzekļi, kas paredzēti norēķiniem par starpību.

(80) Turklāt, kā uzskata šie respondenti, noteikumus, ko piemēro minēto līdzekļu apsaimniekošanai, var salīdzināt ar tiem, kas definē "korekcijas starpību" apsaimniekošanu saistībā ar mehānismu, kas paredz atbildīgo par enerģijas tirgus līdzsvaru.

(81) *EDF* piebilst, ka Francijas valsts uzdevums šajā mehānismā ir definēt konkrētu reglamentētu sistēmu, kurā darbojas tikai privātie uzņēmēji. Kā uzskata *EDF*, izveidojot jaudas mehānismu, Francijas valsts būtībā izmanto valsts varas pilnvaras un darbojas kā tirgus regulators.

(82) Pēc *EDF* domām, jaudas mehānisms arī nepārprotami atšķiras no attiecīgās sistēmas lietā Komisija/Nīderlande ("*NOx*") ([16]), kurā Nīderlandes valsts būtībā piešķīra "tiesības piesārņot", kas to saņēmējiem ļāva izvairīties no naudassodiem un radīja viņiem valsts piešķirtu tirgus vērtību. Toties attiecībās starp Francijas valsti un jaudas pārvaldītājiem viņu sertifikātiem nav nekādas vērtības.

4.1.1.2. Francijas piezīmes

(83) Kā apgalvo Francijas iestādes, valsts nenosaka jaudas garantiju cenu un līdz ar to arī ieņēmumus, ko jaudas pārvaldītāji var gūt, pārdodot šos sertifikātus. Valsts arī nenosaka tirgū piedāvāto produktu apjomu. Gluži otrādi, decentralizētā mehānismā tieši tirgus nosaka cenu un apjomu, kas minēts sertifikātos. Tādējādi finanšu plūsmas, kas saistītas ar jaudas mehānismu, apgrozās starp privāttiesību subjektiem un nekādi neatrodas valsts kontrolē.

(84) Turklāt Francijas iestādes uzskata, ka finanšu plūsmām, kas saistītas ar norēķiniem par starpību, pašām ar sevi mehānisma ietvaros jābūt ļoti nenozīmīgām (ņemot vērā stimulus atjaunot līdzsvaru iepriekšējā posma tirgū) un tās nevajadzētu atzīt par valsts līdzekļiem vai valsts kontrolē esošām. Norēķini par starpību, kas paredzēti jaudas mehānismam, atbilst tādam pašam modelim kā tas, kas pašlaik ir spēkā Eiropā attiecībā uz norēķiniem par starpību enerģijas tirgū (*electricity balancing settlement mechanisms*).

([14]) *ANODE* ir alternatīvo piegādātāju asociācija Francijā.
([15]) Valsts padomes lēmums, apvienotais 9. un 10. apakšpunkts, 2015. gada 9. oktobris.
([16]) Lieta C-279/08; skatīt 8. zemsvītras piezīmi. Komisija šajā gadījumā atsaucas uz sākšanas lēmuma 108. apsvērumu.

(85) Francijas iestādes apgalvo arī to, ka šis mehānisms vairāk ir līdzīgs tam, kas apskatīts lietā *PreussenElektra* ([17]), nevis tiem, kas apspriesti lietā *Vent de Colère* ([18]) un *Essent* ([19]). Tāpat kā *PreussenElektra* gadījumā un pretēji tam, kā bija lietā *Vent de Colère*, jaudas mehānisms neparedz kompensēšanas mehānismu piegādātājiem. Pretēji *Essent* gadījumam i) finanšu plūsma visu laiku paliek privāto dalībnieku (piegādātāju un jaudas pārvaldītāju) īpašumā; ii) no finanšu plūsmas neiekasē nodokli. Valsts līdzekļu klātbūtne ir vēl jo vairāk apstrīdama tādēļ, ka, pretēji judikatūrai lietā *PreussenElektra*, jaudas garantijām nav noteikta nekāda minimālā pirkuma cena.

(86) Turklāt, kā apgalvo iestādes, jaudas garantiju nodošana nav uzskatāma par atteikšanos no valsts līdzekļiem. Būtībā valsts neatsakās ne no kādiem līdzekļiem, jo garantijas sertifikātu tirgus vērtība var izrietēt i) no tiem pamatā esošās vērtības nepārejošā rakstura vai ii) no šo sertifikātu emisijas raritātes. Abi šie elementi nepakļaujas valsts varai un atšķir šo gadījumu no lietām *NOx* un *Certificats verts roumains*, kad minētos sertifikātus varēja attiecīgi pārdot izsolē vai tiem bija minimāla vērtība.

(87) Visbeidzot, rumāņu lietā likums nepārprotami uzdeva piegādātājiem nodot tālāk patērētājiem izmaksas, ko radīja zaļo sertifikātu iegāde. Eiropas Savienības Tiesa (*CJUE*) izmantoja līdzīgu pamatojumu lietā *Vent de Colère*, kur piegādātāji bija tikai finansiāli starpnieki (ieguldījums elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu jomā ([20]), kas ļāva nodrošināt papildu izmaksu kompensēšanu). Pretēji tam Francijas mehānisma gadījumā piegādātāji var pilnīgi brīvi izvēlēties veidu, kā nodot izmaksas tālāk patērētājiem. Nekāds mehānisms nenodrošina piegādātājiem papildu izmaksu kompensēšanu saistībā ar jaudas garantiju iegādi.

4.1.2. *Selektīva priekšrocība*

4.1.2.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(88) Viena sabiedrība, kas galvenokārt darbojas Francijā vairumtirdzniecības jomā, tāpat kā *EDF* uzskata, ka mehānisms paredz sabiedrisko pakalpojumu pienākumu, un šī sabiedrība atsaucas uz Komisijas lēmumu lietā N475/2003 par konkursu jaunai jaudai Īrijā ([21]).

(89) Kā uzskata *EDF*, ciktāl sertificēšanas darbība atbilst pieejamības saistībām, tā attiecas uz jaudas pārvaldītāju sniegtajiem pakalpojumiem un nav bez maksas piešķirta priekšrocība.

(90) Turklāt *EDF* un vēl viena cita vertikāli integrēta elektroenerģijas sabiedrība uzskata, ka jaudas mehānisms nerada nekādas selektīvas priekšrocības jaudas pārvaldītājiem. Pēc to domām, dažādie mehānisma dalībnieki atrodas faktiski un juridiski vienādā situācijā un pret tiem ir pilnīgi vienāda attieksme – tie saņem atlīdzību pēc vienota parauga, neatkarīgi no izmantotās tehnoloģijas. Tādējādi neviens pārvaldītājs nevar iegūt priekšrocības savu ražošanas īpatnību dēļ.

(91) Kā uzskata *EDF*, nav pareizi teikt, ka šī tā dēvētā priekšrocība būtu selektīva tādēļ, ka jaudas mehānisms "paredz atbalstu jaudas pārvaldītājiem, nevis citām ekonomikas nozarēm". To darot, Komisija neņem vērā jaudas mehānisma īpašības (*market-wide* un *technology neutral*), tāpat kā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra, kas novērtē pasākuma selektivitāti, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, kas atrodas faktiski un juridiski līdzīgā situācijā.

4.1.2.2. Francijas piezīmes

(92) Pirmkārt, kā apgalvo iestādes, sertifikātu izsniegšana jaudas mehānisma ietvaros pilnībā atbilst pieejamības saistībām liela patēriņa stundās vai elektrosistēmas pārslodzes apstākļos.

([17]) Lieta C-379/98 *PreussenElektra AG* pret *Schhleswag AG*, piedaloties *Windpark Reußenköge III GmbH* un *Land Schleswig-Holstein* (2001), ECLI:EU:C:2001:160.
([18]) Lieta C-262/12; skatīt 10. zemsvītras piezīmi.
([19]) Apvienotās lietas C-204/12 līdz C-208/12; skatīt 11. zemsvītras piezīmi.
([20]) Ieguldījums elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu jomā (*CSPE*) ir fiskāla rakstura maksājums, kas jāveic elektrības patērētājiem Francijā un ir paredzēts, lai kompensētu uzņēmējiem papildu izmaksas, ko rada viņu likumā noteiktie pienākumi elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu jomā.
([21]) http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137628/137628_485545_28_2.pdf

(93) Otrkārt, Francijas iestādes lēš, ka sabiedrisko pakalpojumu pienākums ir pietiekami detalizēti definēts. Attiecībā uz pieprasījumreakciju tās sertifikācijas neobligātums atvieglo līdzdalību jaudas mehānismā. Attiecībā uz ražošanas iekārtām sertifikācijas procesa deklarēšanas sastāvdaļa neliek apšaubīt sabiedrisko pakalpojumu pienākuma precizitāti – *CRE* ir tiesības noteikt soda sankcijas, kas nepieciešamas tirgus manipulāciju mēģinājuma gadījumā, jo īpaši tad, kad dalībnieki novērtē savu jaudu pārāk zemu, lai izdarītu spiedienu uz jaudas garantiju cenas paaugstināšanu.

(94) Tā kā jaudas mehānisms ir tehnoloģiski neitrāls, iestādes uzskata, ka tas nerada nekādas selektīvas priekšrocības konkrētām ražošanas tehnoloģijām vai pieprasījumreakcijām.

(95) Kā apgalvo Francija, Komisijas viedoklis, kas, šķiet, atzīst jaudas mehānismu par selektīvu tādēļ, ka tas attiecas tikai uz jaudas pārvaldītājiem (un nevis uz citām ekonomikas nozarēm), nozīmētu, ka jebkurš nozares mēroga pasākums ir pēc sava rakstura selektīvs.

4.1.3. *Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm*

4.1.3.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(96) Neviens respondents neizteicās par šo jautājumu.

4.1.3.2. Francijas piezīmes

(97) Francijas iestādes uzskata, ka jaudas mehānisms nerada tādu ietekmi uz elektroenerģijas tirgu – ne valsts līmenī, ne arī mijiedarbībā ar kaimiņvalstīm – kas turpinātu darboties līdzīgā veidā. Konkrēti, tās lēš, ka jaudas tirgus nemaina elektrības cenu tūlītējo darījumu tirgos.

4.2. **Kopīgu interešu mērķis un nepieciešamība**

4.2.1. *Ieinteresēto personu apsvērumi*

(98) Respondenti pārsvarā uzskata, ka šis mehānisms ir nepieciešams un tam jābūt neatņemamai tirgus organizācijas sastāvdaļai. Tikai trīs respondenti apstrīd pasākuma nepieciešamību, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

1) *RTE* 2015. gadā veiktā ražošanas jaudu pietiekamības analīze nekonstatēja nekādas jaudas deficīta problēmas;

2) pašlaik Francijā ir jaudas pārpalikums, un to pierāda tas, ka 2017. gadam sertificētais jaudas apjoms pārsniedz patēriņa maksimālās slodzes apstākļos nepieciešamo līmeni; un

3) pēdējos gados patēriņš ir samazinājies un patēriņa maksimālā slodze ir stabila (*RTE* prognozēja patēriņa maksimālās slodzes pieaugumu).

4.2.2. *Francijas piezīmes*

4.2.2.1. Attiecībā uz elektroapgādes drošību

(99) Kā apgalvo iestādes, elektroapgādes drošības rādītājs ir pietiekami definēts un *RTE* jaunākajos pētījumos ir apzināts jaudas deficīta risks – jaunākajā *RTE* provizoriskajā tāmē, kas izstrādāta pirms mehānisma stāšanās spēkā (2014. gadā), šajā pētījumā par 2016.–2017. gada ziemu standarta scenārija gadījumā parādās 2 GW deficīta starpība. 2015. gada provizoriskajā tāmē par 2017.–2018. gada ziemu šī starpība tika samazināta līdz 200 MW, taču iemesls bija informācija par mehānisma izveidi. Minēto analīzi apstiprina *Pentalateral Energy Forum* veiktā analīze.

(100) Savukārt pietiekamības pētījums, kuru veica *REGRT-E* (ziņojumā *Scenario Outlook and Adequacy Forecast*), balstījās uz deterministisku metodoloģiju – šajā pētījumā netika veikta patēriņa maksimālās slodzes modelēšana attiecībā uz aukstuma intervāliem un termojutīgumu. Metodoloģiju atšķirības izraisīja iegūto rezultātu dažādību.

Mērķorientētas metodoloģijas piemērošana, ko centās nodrošināt *REGRT-E*, ļāva samazināt starpību starp šiem dažādajiem provizoriskajiem pētījumiem. Šajā jomā *Mid-Term Adequacy Forecast*, ko 2016. gadā publicēja *REGRT-E* ([22]) un kas bija pirmais izdevums, kura pamatā ir varbūtiska metodoloģija, atbilst *PLEF* un *RTE* pētījumu rezultātiem.

(101) Atšķirībā no Komisijas šķietami apgalvotā Francijas jaudas mehānisms netika veidots, lai risinātu iespējamo *trūkstošas* naudas problēmu, bet gan lai garantētu elektroapgādes drošību Francijas elektrosistēmā (jo īpaši attiecībā uz patēriņa maksimālo slodzi), atlīdzinot par to līdzekļu pieejamību, kuri nav pietiekamā mērā kompensējami tikai enerģijas tirgū vien.

(102) Francija izstrādāja vairākus pasākumus, kas papildina jaudas mehānismu – starpsavienojumu projektus; grozījumus reglamentētajos tarifos un valsts elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu izmantošanas tarifos, lai tie pilnīgāk atbilstu raritātēm; pieprasījumreakcijas jaudu attīstību (piemēram, veicot izmaiņas elektrības tirgu reglamentējošajā sistēmā, lai nodrošinātu pieprasījumreakciju līdzdalību visos mehānismos, likvidējot tehniskos un konkurences šķēršļus jaudu apkopošanai un uzstādot viedos skaitītājus); izmantojot atjaunojamo enerģiju utt.

(103) Pa to laiku *RTE* publicēja novērtējumu par ražošanas jaudu pietiekamību 2016. gadam. Kā apgalvo iestādes, jaunākā *RTE* provizoriskā tāme nelika pārskatīt Francijas iestāžu veikto analīzi. Gluži otrādi, tā šo analīzi apstiprināja, vēlreiz ilustrējot to, ka elektroapgādes drošība Francijā ir atkarīga no vairāku (t. i., kombinētā gāzes cikla) termoelektrostaciju nākotnes un patēriņa pieprasījumreakcijas, konkrēti, no aspektiem, kas ir visjutīgākie pret jaudas mehānisma izveidi.

3. attēls

Jaudas deficīta rādītāji "augstas temperatūras" un "zemas temperatūras" scenārijos

		2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020	2020–2021
"Augstas temperatūras" scenārijs	Gaidāmais nepiegādātās enerģijas apjoms	2,0 GWh	1,4 GWh	2,5 GWh	2,7 GWh	0,8 GWh
	Gaidāmais slodzes zudums	0 st. 45 min.	0 st. 30 min.	1 st. 00 min.	0 st. 45 min.	0 st. 15 min.
	Jaudas rezerve jeb deficīts	4 700 MW	5 400 MW	3 600 MW	3 700 MW	6 600 MW
"Zemas temperatūras" scenārijs	Gaidāmais nepiegādātās enerģijas apjoms	8,6 GWh	13,4 GWh	26,5 GWh	26,2 GWh	7,6 GWh
	Gaidāmais slodzes zudums	2 st. 30 min.	3 st. 45 min.	6 st. 45 min.	6 st. 15 min.	2 st. 15 min.
	Jaudas rezerve jeb deficīts	600 MW	– 700 MW	– 2 500 MW	– 2 400 MW	900 MW

Avots: RTE, provizoriskā tāme 2016. gadam.

(104) Kā uzskata *RTE*, ja nebūtu jaudas mehānisma, no tiem siltuma scenārijiem, kas raksturoti provizoriskajā tāmē 2016. gadam (skatīt 3. attēlu), būtu jāizmanto "zemās temperatūras" scenārijs. "Zemās temperatūras" scenārijs paredz vairāku līdzekļu slēgšanu, jo īpaši to, kurus pārvaldītāji pašlaik jau lielākoties slēdz, gaidot jaudas mehānisma izveidi. No otras puses, "augstās temperatūras" scenārijs paredz saglabāt visas pašreizējās spēkstacijas, neatkarīgi no jebkādiem ekonomiskiem apsvērumiem – kā apgalvo iestādes, tādēļ šā scenārija īstenošana ir maz ticama.

([22]) Pieejama vietnē: https://www.entsoe.eu/outlooks/maf/Pages/default.aspx.

(105) Tādējādi, "zemās temperatūras" scenārijā elektroapgādes drošība ir apdraudēta, sākot no 2017.–2018. gada ziemas, ja to izvēlas kā vidējas ziemas etalonu. Turklāt, pamatojoties uz to pašu "zemās temperatūras" scenāriju, *RTE* aprēķināja jaudas deficīta iespējamību nākamajām piecām ziemām, modelējot bargu ziemu un aukstuma intervālus. Šo aprēķinu rezultāti ir izklāstīti 4. attēlā.

4. attēls

Jaudas deficīta iespējamība bargā ziemā (stundās)

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Jaudas deficīta iespējamība	5-15	8-21	16-36	14-34	5-13

Avots: RTE.

(106) Aprēķini liecina, ka jaudas deficīta iespējamība katrā gadījumā pārsniedz Francijas izmantoto jaudas deficīta kritēriju, proti, iespējamo jaudas deficītu ar vidējo ilgumu trīs stundas gadā. Jāpiebilst, ka Francijas jaudas mehānisma mērķis ir tieši nodrošināšanās pret bargām ziemām.

4.2.2.2. Attiecībā uz citiem Komisijas iebildumiem, kas pausti sākšanas lēmumā

(107) Komisija sākšanas lēmuma 164. apsvērumā atgādināja, ka Konkurences iestāde bija piedāvājusi noteikt tarifus par valsts elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu izmantošanu (*TURPE*), izsakot tos stundās atkarībā no gadalaika un jo īpaši nodalot maksimumstundas no tukšajām stundām, lai stimulētu rūpniecisko patērētāju pieprasījuma samazināšanu maksimālas slodzes apstākļos. Francija piekrita, ka *TURPE* tarifi jau ir izteikti stundās atkarībā no gadalaika, paredzot atšķirīgas cenas dažādiem gadalaikiem, nedēļas dienām un/vai dienas stundām.

(108) Visbeidzot, sākšanas lēmuma 153. apsvērumā Komisija norādīja, ka klasificēšanas koeficienti (neobligātās normatīvās sertifikācijas režīmā) nav pietiekami nepārprotami. Francija paskaidroja, ka šajā neobligātās normatīvās sertifikācijas režīmā sertificētās jaudas līmenis (*NCC*) atbilst vidējam jaudas lielumam, ko iekārta piegādājusi *PP2* stundās visos vēsturiskajos gados, reizinot šo lielumu ar konkrētās ražotnes ieguldījuma koeficientu (jeb klasificēšanas koeficientu). Minētie ieguldījuma koeficienti (85 % ūdens hidraulikas iekārtām, 70 % vēja iekārtām un 25 % saules iekārtām) nozīmē to, ka attiecībā uz ražošanas gala iekārtām vidējā pieejamība *PP2* stundās pilnībā neatbilst šo iekārtu ieguldījumam jaudas deficīta riska mazināšanā, jo: i) pastāv korelācija starp iekārtas pieejamību un sistēmas pilnas noslodzes brīžiem (izņemot attiecībā uz kontrolējamām jaudām); un ii) ietekmi rada arī nepastāvīgās pieejamības profils *PP2* stundās (kontrolējamām jaudām ir pastāvīgas pieejamības profils), jo jaudas deficīta iespējamība *PP2* stundās nav vienmērīga. Ieguldījuma koeficienti 2017., 2018. un 2019. piegādes gadiem ir aprēķināti, pamatojoties uz *RTE* provizoriskās tāmes scenārijiem un izmantojot daudzas statistikas datu sērijas.

4.3. **Atbalsta pasākuma piemērotība**

4.3.1. *Diskriminācija starp pieprasījumreakcijas jaudām*

4.3.1.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(109) Lielākā daļa respondentu atsaucas uz iespējamo diskrimināciju starp netiešajām un tiešajām pieprasījumreakcijām. Lielākā daļa no viņiem (pieci) lēš, ka mehānisms ir labvēlīgāks tiešajām pieprasījumreakcijām, jo netiešajām pieprasījumreakcijām ir jāpilda aktivizēšanas pienākums, kas uzskatāms par drīzāk ierobežojošu. Divi respondenti norāda, ka saskaņā ar izmantoto elektroapgādes drošības kritēriju tiešās pieprasījumreakcijas jaudu drīkst aktivizēt tikai vienu reizi desmit gadu laikā (mehānisms tika izstrādāts ziemas maksimālajai slodzei desmit gadu periodā).

Līdz ar to viņi uzskata, ka *PP2* stundu skaitam (tiešās pieprasījumreakcijas pieejamībai) jābūt desmit reizes lielākam par *PP1* stundu skaitu (faktiski samazinot netiešo pieprasījumreakciju). Diviem respondentiem ir pretējs uzskats, un viņi norāda, ka, pēc viņu domām, netiešās pieprasījumreakcijas nosacījumi ir labvēlīgāki, jo tiešās pieprasījumreakcijas operatoriem jāsedz sertificēšanas izmaksas. Divi respondenti uzskata, ka Francijas iestādes ir atradušas taisnīgu līdzsvaru starp abu veidu pieprasījumreakciju operatoru pienākumiem.

4.3.1.2. Francijas piezīmes

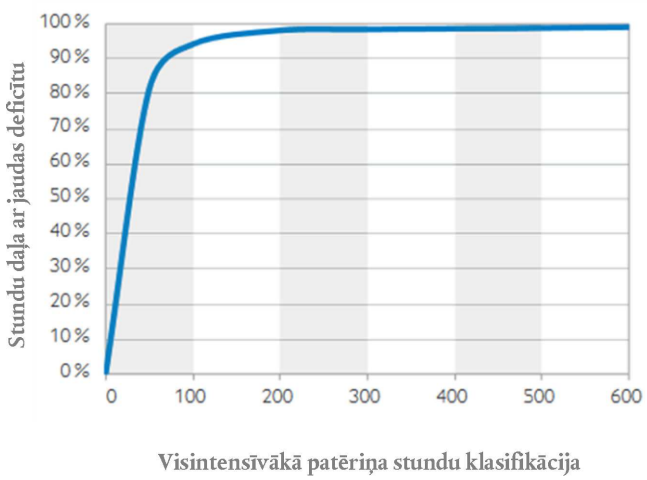
(110) Francijas aizstāvības pamatā ir norāde par abu veidu pieprasījumreakciju operatoru atšķirīgajiem pienākumiem. Tā apgalvo, ka atšķirīgi nosacījumi ir nepieciešami tieši tādēļ, lai abu veidu jaudām nodrošinātu iespēju piedalīties mehānismā. Konkrēti, tā kā pieprasījumreakcijai, kas izpaužas netieši, nepieciešamā kompensācija ir lielāka (aktivizēšana pretstatā pieejamībai), ir loģiski, ka tās aptverto dienu (*PP1* dienu) skaits ir mazāks par dienu skaitu, kurās jābūt pieejamam tiešās pieprasījumreakcijas operatoram.

(111) Vairākas ieinteresētās personas tagad pauž bažas par to, ka *PP2* perioda ilgums, kaut arī garāks par *PP1* periodu, iespējams, nav pietiekami liels. Kā apgalvo Francija, *PP1* un *PP2* periodu ilguma noteikšana ir sarežģīta, tādēļ risinājums vienmēr ir kompromiss. *RTE* veica pētījumus, lai panāktu apmierinošu kompromisu, un to rezultāti ir izklāstīti *Ziņojumā, kas pievienots jaudas mehānisma noteikumu priekšlikumam* (2014. gads).

(112) Kopumā, lai noskaidrotu visintensīvākā patēriņa stundas (skatīt turpmāk 5. attēlā) un vienlaikus spētu noteikt patērētāju neizbēgamo līdzdalību jaudas deficīta riska mazināšanā, Francijas iestādes izvēlas pieņemt 100–150 stundu apjomu attiecībā uz *PP1* periodu.

5. attēls

Saikne starp jaudas deficītu un visintensīvākā patēriņa stundām

Avots: RTE, Ziņojums, kas pievienots jaudas mehānisma noteikumu priekšlikumam (2014. gads), 139. lpp.

(113) Kā apgalvo Francija, protams, *PP2* jābūt ilgākam par *PP1* (jo aktivizēšanas jēdzienam ir augstākas prasības nekā pieejamības jēdzienam), taču *PP2* nedrīkst būt arī pārāk ilgs, lai nevajadzīgi nediskriminētu vairākas iekārtas, jo īpaši attiecībā uz pieprasījumreakciju. No tā paša *RTE* pētījuma izriet, ka 99 % jaudas deficīta stundu iekļaujas 300 visintensīvākā patēriņa stundās un tādēļ nepieciešamais *PP2* periods, kas satur no 100 līdz 300 visintensīvākā patēriņa stundu, ir pareizā izvēle, lai varētu precīzi aplēst tiešās pieprasījumreakcijas jaudu ieguldījumu jaudas deficīta riska samazināšanā.

(114) No 100 līdz 300 stundu ilgā intervāla ietvaros Francijas iestādes izvēlas skaitu 250 stundas. Būtībā, šis skaits nodrošina iespēju i) aptvert gandrīz 99 % jaudas deficīta stundu (skatīt 5. attēlu), tādējādi nepasliktinot jaudas deficīta riska pārņemšanu, salīdzinot ar maksimālo izvēli 300 stundas; ii) paplašināt patēriņa tiešās pieprasījumreakcijas pieejamību, salīdzinot ar citām iekārtām ([23]). Tādējādi, lai nodrošinātu tādu pašu elektroapgādes drošības līmeni, Francijas iestādes izvēlas noteikt ne vairāk kā 250 stundas *PP2* periodam, lai maksimāli izmantotu tiešās pieprasījumreakcijas ieguldījumu tādā pašā jaudas deficīta riska aptveramības līmenī.

(115) Ja *PP2* periodu paredz desmit reizes ilgāku par *PP1* periodu, ir iespējams izmērīt ražošanas līdzekļu un pieprasījumreakciju pieejamību no 1 000 līdz 1 500 stundu periodam. Ņemot vērā pieprasījumreakcijas jaudu pieejamības ierobežojumus ilgstošā laikposmā, pieejamības pienākuma paplašināšana varētu rezultātā samazināt šo jaudu attīstības potenciālu jaudas mehānisma ietvaros. Rūpnieciskā pieprasījumreakcija 100 MW apmērā, kuru var nodrošināt 100 stundas, bet ne 1 000 stundas, tiek novērtēta kā 20 MW termoelektroenerģijas produkcijas, lai gan pētījumi liecina, ka tās ieguldījums jaudas deficīta riska samazināšanā ir salīdzināms ar 90 MW termoelektroenerģijas produkcijas. Tādēļ un, lai nodrošinātu godīgu konkurenci starp pieprasījumreakcijas operatoriem un ražotājiem, Francijas iestādes izvēlas nenoteikt *PP2* periodu, kas būtu desmit reizes ilgāks par *PP1* periodu, un noteikt *PP2* periodam mērķi.

(116) Turklāt Francijas iestādes atgādina, ka jaudas mehānisms paredz jaudas pieejamības kontroli (ja nenotiek spontāna aktivizēšana), un tas ļauj garantēt, ka nebūs neplānotas ietekmes uz pieejamības un aktivizēšanas saistību attiecību.

(117) Tomēr Francijas iestādes ir atvērtas arī citiem lielumiem, kas pašlaik nav paredzēti noteikumos, taču uzskata, ka patlaban spēkā esošā sistēma veido taisnīgu līdzsvaru starp neatkarīgajiem pieprasījumreakcijas operatoriem un piegādātājiem. Tādēļ tās lēš, ka pirmajos piegādes gados *PP1*/*PP2* attiecība ir jāsaglabā esošā stāvoklī. Tās lielumu var pārskatīt, ja sūtītie signāli nav pietiekami būtiski un šādu novērtējumu var iekļaut novērtējumā par jaudas tirgus darbību.

4.3.2. *Pārrobežu jaudu izslēgšana*

4.3.2.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(118) Apsvērumi, kas saņemti, atbildot uz sākšanas lēmumu, liecina par plašu tirgus dalībnieku vienprātību attiecībā uz Francijas mehānisma pakāpenisko attiecināšanu (proti, neapdraudot šā mehānisma darbības sākumu 2017. gada janvārī) uz pārrobežu jaudām.

4.3.2.2. Francijas piezīmes un piedāvātie labojumi

(119) Savukārt Francija ierosina nepārprotami ņemt vērā ārzemju jaudas, izmantojot hibrīdmodeli, kas kompensē gan starpsavienojumus, gan ārzemju ražošanas jaudas un pieprasījumreakcijas. Saskaņā ar minēto priekšlikumu lielāka kompensācija pienāktos gan starpsavienojumiem, gan arī ārzemju jaudām atbilstoši raritātes pakāpei.

(120) Priekšlikums paredz, ka ārzemju ražošanas jaudām un pieprasījumreakcijām jāiegādājas starpsavienojumu biļetes, lai tās varētu sertificēt un pēc tam tām varētu piedāvāt jaudas garantijas Francijas jaudas tirgū.

(121) Šīs biļetes piešķirtu konkrētām robežām, pamatojoties uz pārrobežu dalībvalstu ieguldījumu Francijas elektroapgādes drošībā. Pēc tam minētās biļetes tiktu izsolītas "katrai robežai atsevišķi". Visas ražošanas un pieprasījumreakcijas jaudas pārrobežu valstī, kurai ir konkrēts starpsavienojums ar Franciju, varētu piedalīties starpsavienojuma biļešu izsolē atbilstošā starpsavienojuma ietvaros. Izsoles notiktu piegādes gadā –1 (turpmāk – *AL-1*).

([23]) Ziņojumā, kas pievienots noteikumiem, *RTE* pierādīja, ka lielākā daļa ražošanas iekārtu nebija jutīgas pret izvēlēto *PP2* ilgumu 200, 250 vai 300 stundas, bet, no otras puses, pieprasījumreakcijas bija jutīgas pret šo izvēli un to ieguldījumu jaudas deficīta riska mazināšanā ietekmēja plašāks pieejamības diapazons.

Minētā sistēma neliedz jaudām, kas nolīgtas Francijas mehānisma ietvaros, tai pašā laikā piedalīties arī citos jaudas mehānismos Eiropas Savienībā. Līdz ar to būs nepieciešams kopā ar attiecīgajām valstīm definēt sniegto pakalpojumu kontroles un novērtēšanas kārtību.

(122) Pēc tam, kad ārzemju ražošanas vai pieprasījumreakcijas jaudas būs iegādājušās starpsavienojuma biļetes, tās varēs sertificēt un piešķirt tām jaudas garantijas. Tad tās varēs pārdot minētās jaudas garantijas Francijas jaudas tirgū.

(123) Francijas iestādes apņemas vienpusējā kārtā izstrādāt iepriekš minēto "pragmatisko hibrīdrisinājumu", proti, paredzēt reglamentējošajā sistēmā iespēju iekārtām, kas atrodas pierobežas dalībvalstīs, tiešā veidā piedalīties Francijas jaudas mehānismā, ja tām ir starpsavienojumam pietiekama tranzīta jauda. Tomēr šāda reglamentējošā sistēma paredzētu arī pārvades tīkla operatoru ([24]) (*GRT*) piekrišanu attiecīgajās dalībvalstīs, noslēdzot sadarbības protokolu, kas ļautu izveidot mehānisma ieviešanai nepieciešamos sertifikācijas un kontroles procesus.

(124) Ja kādi attiecīgo dalībvalstu *GRT* nebūs parakstījuši šādu protokolu, Francijas iestādes apņemas izstrādāt aizsardzības procedūru, kas ļautu nodot jaudas mehānismam nepārprotamu ārzemju jaudas daļu un tādējādi galīgi atteikties no modeļa, kura pamatā ir netieša līdzdalība. Šī aizsardzības procedūra paredz nepārprotamu starpsavienojumu līdzdalību (tas ir risinājums, kuru var izmantot bez citu dalībvalstu palīdzības un kurš ļauj noteikt, cik lielā mērā starpsavienojumu jaudas palielina Francijas elektroapgādes drošību).

(125) Lai varētu īstenot šīs saistības, jāpārskata 2012. gada dekrēts, kas Valsts padomē pieņemts saskaņā ar Augstākās enerģētikas padomes, Valsts standartu novērtēšanas padomes, Enerģētikas regulatora un Konkurences iestādes atzinumiem. Francijas iestādes uzskata, ka šā dekrēta pieņemšana nav gaidāma agrāk kā tikai 2017. gada beigās, pēc tam pārskatot arī tā īstenošanas noteikumus. Francijas iestādes uzskata, ka šis posms varētu ilgt aptuveni sešus mēnešus. Tādējādi Francijas iestāžu iesniegtais laika grafiks tiek balstīts uz izmaiņām tiesiskajā regulējumā, kas notiks 2018. gadā, lai varētu faktiski stāties spēkā attiecībā uz 2019. piegādes gadu.

4.3.3. *Informācijas, kas veicinātu jaunus ieguldījumus, neesība*

4.3.3.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(126) Komisija saņēma daudzas atbildes par šo tematu, un paustie viedokļi bija ļoti atšķirīgi.

(127) Lielākā daļa (septiņi) respondenti atzīst, ka šis mehānisms tā sākotnējā veidolā nespēja stimulēt jaunus ieguldījumus ražotnēs. Biežāk minētie iemesli jo īpaši ir reprezentatīvas cenas signāla neesība pietiekami ilgu laiku pirms piegādes gada, jaudas cenas ierobežojums, kas noteikts 40 000 EUR/MW apmērā (līdz ar to tiek ierobežots arī mehānisms norēķiniem par starpību) un ilgtermiņa līgumu neesība.

(128) Būtībā lielākā daļa respondentu piekrīt tam, ka šis mehānisms bija pārāk sarežģīts, vai tam, ka vismaz piegādātājiem un jo īpaši jaunienācējiem bija grūti aplēst viņu nākotnes portfeļus. Viens respondents uzsver, ka šāda veida problēmas varētu novērst centralizēts jaudas mehānisms.

(129) Divi (vēsturiskie) ražotāji šādam uzskatam nepiekrīt un apgalvo, ka mehānisms ļautu piesaistīt jaunus ieguldījumus, jo īpaši tādēļ, ka līdz piegādes gadam atliktu četri gadi, tirgum būtu iespēja laikus izstrādāt produktus un tiktu nodrošināts cenu signāls, kas būtu uzskatāms par ticamu. Viņi arī lēš, ka šis mehānisms paredz pietiekamas garantijas, lai varētu nodrošināt jaudas pienākumu pārredzamību, jo īpaši tādēļ, ka *RTE* regulāri publicē prognozes par vispārējo jaudas garantiju līmeni, kas nepieciešamas katram piegādes gadam.

([24]) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.) 2. pantu pārvades sistēmas operators (*GRT*) ir "fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par pārvades sistēmas darbību, uzturēšanas nodrošināšanu un, attiecīgā gadījumā, attīstību noteiktā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošanu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām elektroenerģijas pārvades prasībām".

(130) Divi citi respondenti (alternatīvie ražotāji) atzīmē, ka galvenais mehānisma mērķis ir drīzāk saglabāt ekspluatācijā esošās jaudas, nevis stimulēt jaunus ieguldījumus.

4.3.3.2. Francijas piezīmes un piedāvātie labojumi

Ilgtermiņa līgumu neesība

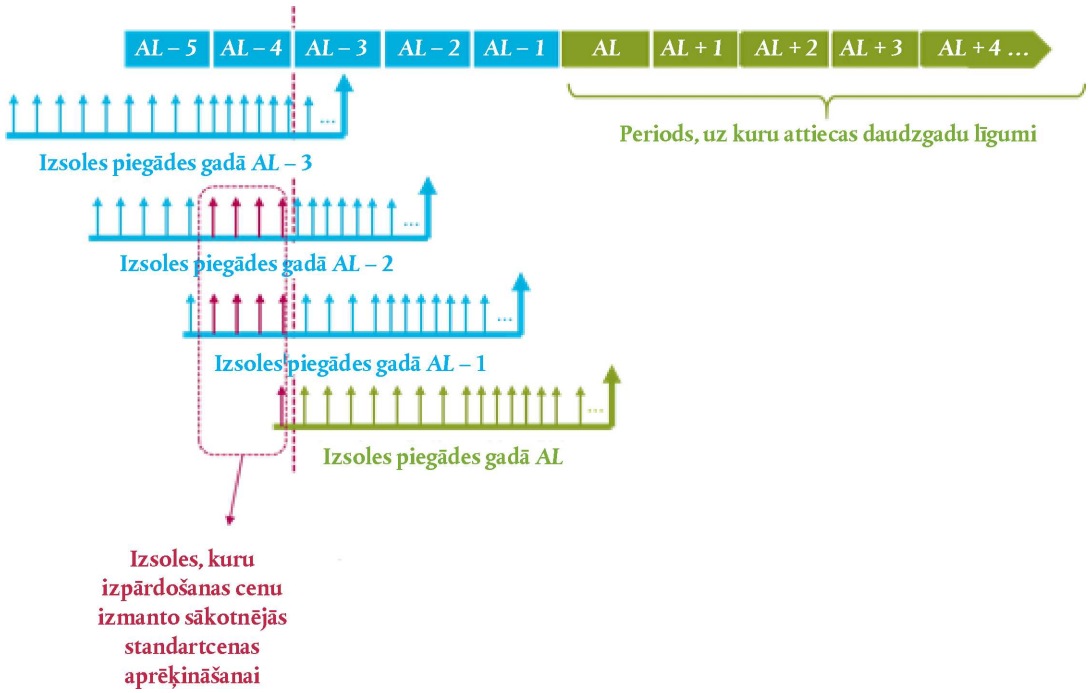
(131) Saņemot trešo personu atsauksmes, Francijas iestādes apņēmās izveidot daudzgadu līgumu slēgšanas mehānismu, lai atvieglotu ieguldījumus jaunās jaudās. Šis mehānisms atbalstīs visas jaunās jaudas ([25]), kurām vēl nebūs nekāda atbalsta mehānisma.

(132) Lai nodrošinātu pietiekami ilgu izveides termiņu jaunajiem projektiem, pirmā jaudas garantiju izsole tiks organizēta uz *EPEX* platformas piegādes gadā *AL-4*. Potenciālajām jaunajām jaudām jāiesniedz piedāvājumi *RTE* piegādes gada *AL-4* pēdējā ceturksnī. Galvenokārt šajos piedāvājumos jānorāda cena un apjoms.

(133) Pēc tam šīs cenas konkurētspēju salīdzinās ar "sākotnējo atskaites cenu", kuru pārsniedzot, piedāvājums tiks noraidīts. Sākotnējā atskaites cena būs jaudas svērtā cena ([26]), kas izrietēs ne tikai no gadā *AL-4* organizētās izsoles attiecībā uz piegādes gadu *AL*, bet arī no izsolēm, kas organizētas tajā pašā gadā attiecībā uz piegādes gadu *AL-2* un *AL-1*, kā norādīts 6. attēlā.

6. attēls

Sākotnējās atskaites cenas sastāva priekšlikums

Avots: Francijas iestāžu 2016. gada 9. septembra vēstule.

([25]) Kritēriji, ko piemēro, lai atšķirtu ieguldījumus jaunās jaudās no ieguldījumiem esošo iekārtu dzīves ilguma saglabāšanā vai pagarināšanā, tiek saskaņoti ar definīcijām, kas jau eksistē Francijas tiesību aktos un ļauj nošķirt "jaunās jaudas" no ieguldījumiem dzīves ilguma saglabāšanā vai pagarināšanā. Tā, piemēram, Enerģētikas kodeksa L.311-1. pants redakcijā, kas iekļauta Likumā Nr. 2015-992 par enerģētikas pāreju uz zaļo izaugsmi, paredz: "Saskaņā ar L.311-6. pantu jebkuru jaunu elektrības ražošanas iekārtu drīkst ekspluatēt tikai, saņemot administratīvu atļauju. Šā panta nozīmē par jaunu ražošanas iekārtu atzīst arī iekārtas, kuru uzstādītā jauda tiek palielināta vismaz par 20 %, kā arī tās, kurām maina primāro enerģijas avotu."

([26]) Precīzu svērumu joprojām būs jānosaka Francijas iestādēm, saskaņojot ar tirgus cenu.

(134) Tādējādi sākotnējā atskaites cena tirgus dalībniekiem iepriekš nebūs zināma, un to varēs noteikt atbilstoši tirgus rezultātiem.

(135) Attiecībā uz apjomiem, par kuriem tiks slēgti līgumi, Francijas iestādes izmantos pieprasījuma līkni, kas ļauj ierobežot šos apjomus ar piedāvājumiem, kas ir patiesi konkurētspējīgi ilgtermiņā. Pieprasījuma līkni reizi gadā izstrādās *RTE* un apstiprinās *CRE*, un tā raksturos jaunās jaudas lielumu, ko iegūs sabiedrība. Būtībā tas nozīmē nodrošināt, lai daudzgadu līgumu slēgšanas mehānisms faktiski pozitīvi ietekmētu patērētājus.

(136) Ar atlasītajām jaudām tiks noslēgti līgumi par starpību uz septiņiem salīdzināmiem darbības gadiem, piešķirot atlīdzības papildinājumu (*feed-in premium*), un tas ļauj teikt, ka jebkura starpība starp piedāvājuma cenu un tirgus atskaites cenu izraisīs šīs starpības kompensāciju (ja *PRM* pārsniegs piedāvājuma cenu) vai arī ieturējumu (ja *PRM* būs mazāka par piedāvājuma cenu). Tomēr, lai simulētu tirgus dalībniekus censties palielināt ieņēmumus, attiecībā uz visiem ieņēmumiem, ko radīs garantiju pārdošana par cenu, kas pārsniegs piedāvājuma cenu, ieguldītājam nebūs jāatlīdzina starpība (pārdošanas cena – piedāvājuma cena).

(137) Turklāt Francijas iestādes paredz vides kritēriju ieviešanu, lai varētu dot priekšroku ražotājiem ar zemām oglekļa emisijām, nosakot i) vides nekaitīguma prioritāti, ja tehniskie un ekonomiskie raksturlielumi ir vienādi; un ii) ierobežojumu emisijām, kuras drīkst radīt aktīvs, kam piemēro jaunām jaudām paredzēto īpašo sistēmu. Vides kritēriji, piemēram, siltumnīcefekta gāzu emisiju līmenis, tiks definēti noteikumos, un attiecīgā gadījumā var tikt izvēlēts vides aspektā labākā solītāja piedāvājums. Turklāt uz esošām iekārtām joprojām attieksies spēkā esošie ES un Francijas tiesību akti vides jomā, un tas attiecīgā gadījumā var likt veikt ieguldījumus šajās iekārtās, lai tās savestu kārtībā.

(138) Francijas iestādes apņemas izveidot mehānismu jaudu atlasīšanai 2019. gadā, un tas būts saistīts ar atlasīto jaudu pirmo faktisko līdzdalību attiecībā uz 2023. piegādes gadu. Turklāt tās apņemas no 2019. gada izveidot pārejas mehānismu daudzgadu līgumiem, lai varētu aptver laikposmu no 2020. līdz 2023. gadam. Piemēram, tas nozīmē, ka 2019. gadā sāks darboties "ilgtspējīgais" mehānisms attiecībā uz 2023. piegādes gadu, kā arī pārejas mehānisms 2020., 2021. un 2022. piegādes gadam.

Piegādātāju grūtības ilgu laiku iepriekš paredzēt izmaiņas klientu portfeļos

(139) Francijas iestādes lēš, ka *RTE* regulārajām prognozēm būtu jānodrošina pietiekams atbalsts piegādātājiem, lai tie varētu labāk prognozēt savu jaudas pienākumu galīgo līmeni. Šīs iestādes arī piebilst, ka piegādātājiem ir iespēja vismaz pirmajos mehānisma darbības gados bez maksas koriģēt savas jaudas, līdz pat piegādes gada beigām.

(140) Neraugoties uz iepriekš teikto un papildus šiem aizsardzības pasākumiem, Francijas iestādes piedāvā iekļaut jaudas mehānisma noteikumos prasības par atbalstu alternatīvajiem piegādātājiem attiecībā uz jaudas pienākumu aprēķināšanu. Pašreizējie noteikumi paredz, ka *RTE* paziņo katram piegādātājam provizorisko pienākuma līmeni vienu gadu pēc piegādes gada, un tad galīgo pienākuma līmeni divus gadus pēc piegādes gada. Turklāt *RTE* ir izstrādāti atbalsta rīki, kas ļauj informēt dalībniekus par pienākumu līmeņiem pirms minēto termiņu iestāšanās. Francija ierosina formalizēt *RTE* pienākumu sniegt piegādātājiem atbalstu, aprēķinot šos pienākumus, proti, nodot viņu rīcībā rīkus, kas ļauj alternatīvajiem piegādātājiem labāk prognozēt jaudas pienākumus, un reģistrēt pastāvīgus palīdzības punktus, kuros piegādātāji, kas izmanto šos rīkus, var iegūt savu pienākumu prognozes. Piegādātājiem ir arī iespēja pēc pieprasījuma izmantot šos rīkus ārpus noteikumos paredzētajiem palīdzības punktiem.

Iespējamā dalībnieku neieinteresētība nodrošināt līdzsvaru pirms piegādes gada

(141) Francijas iestādes arī apņemas pārskatīt atkārtotas līdzsvarošanas kārtību, lai stimulētu jaudas pārvaldītājus sniegt par sevi pēc iespējas precīzākas ziņas. Konkrēti, atkārtotās līdzsvarošanas izmaksas, ko piemēro dalībniekiem, aprēķinās saskaņā ar katra dalībnieka līdzsvarojamo apjomu:

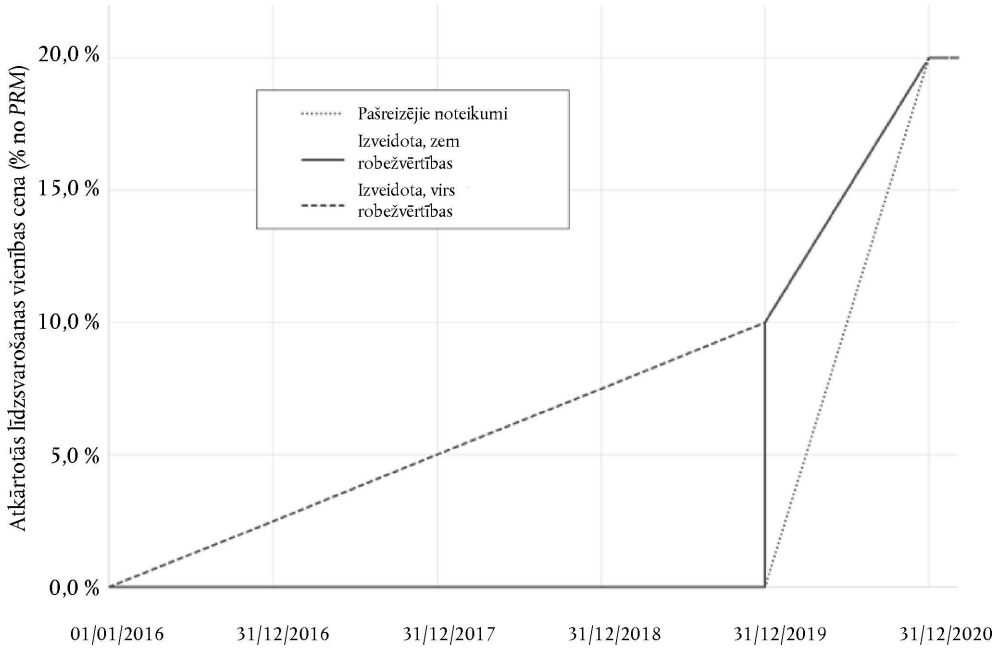
1) ja atkārtotās līdzsvarošanas summa būs mazāka par 1 GW (absolūto lielumu summa), atkārtotā līdzsvarošana pirms piegādes gada joprojām būs bezmaksas;

2) ja atkārtotās līdzsvarošanas summa būs lielāka par 1 GW (absolūto lielumu summa), atkārtotā līdzsvarošana pirms piegādes gada būs par maksu.

(142) Atkārtotās līdzsvarošanas izmaksu pieaugums katrā šajā gadījumā ir ilustrēts turpmāk 7. attēlā (piegādes gads – 2020. gads), paredzot vienības cenas pieaugumu atkarībā no piegādes gada tuvošanās.

7. attēls

Atkārtotai līdzsvarošanai piedāvātās jaunās sistēmas ilustrācija attiecībā uz 2020. gadu, ja k = 0,2

Avots: Francijas iestāžu 2016. gada 9. septembra vēstule.

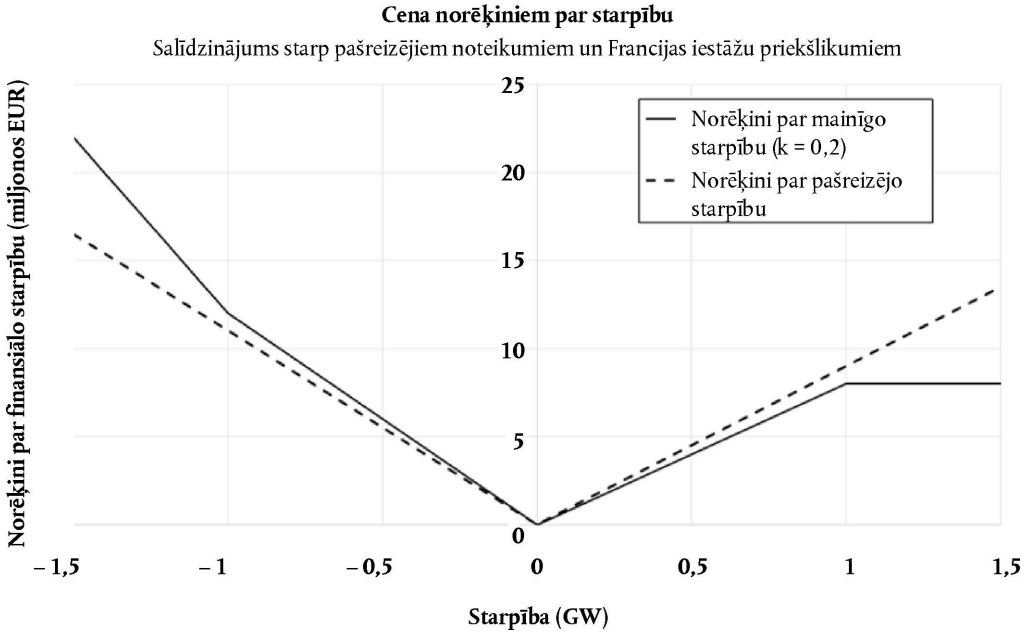
(143) Jaudas pārvaldītājiem turpmāk svarīgu notikumu laikā īsā un noteikumos norādītā termiņā būs jāveic atkārtota līdzsvarošana (proti, kad līdzekļi kļūst nepieejami, salīdzinot ar pieejamības prognozēm, piemēram, ja tiek iesaldēta darbība, galīgi slēgta ražotne, notiek avārija, kas samazina pieejamību uz ilgu laiku utt.) ([27]).

(144) Francijas iestādes ierosina arī mainīt mehānismu norēķiniem par starpību, lai papildus atturētu tirgus dalībniekus no negatīvas vai pozitīvas starpības uzrādīšanas kādā brīdī. Konkrēti, stimulēšanas koeficients "k", ko piemēro nelīdzsvarotības gadījumā, tiks dubultots (2015. gada 22. janvāra rīkojumā tas bija noteikts kā 0,1, bet tagad tiks palielināts līdz 0,2) un turklāt arī uzkrāts attiecībā uz negatīvu nelīdzsvarotību, kas pārsniedz maksimālo robežu 1 GW, un tas būs vēl jo mazāk izdevīgs pozitīvas nelīdzsvarotības gadījumā, arī pārsniedzot maksimālo robežu 1 GW (šīs robežas precīzs līmenis būs jānosaka iestādēm, pamatojoties uz tirgus atdevi, bet nekādā gadījumā nepārsniedzot 1 GW). Minētās izmaiņas ir ilustrētas 8. attēlā.

([27]) Iepriekš jaudas pārvaldītājiem bija tikai pienākums paziņot par notikumu, kas rada par vairāk nekā 100 MW lielāku starpību, salīdzinot ar pieejamības prognozēm. Galvenā atšķirība ir tāda, ka šī pārvaldītāja deklarācija nebija obligāti saistīta ar atkārtotu līdzsvarošanu (pārvaldītājs varēja nogaidīt ar šo līdzsvarošanu vai to neveikt vispār un tomēr iekļauties starpību norēķinos). Vienīgais gadījums, kad bija spēkā prasība veikt atkārtotu līdzsvarošanu, saistījās ar galīgu ražotnes slēgšanu. Turklāt minētā prasība nebija paredzēta tiesiskajā regulējumā, bet tikai sertificēšanas līgumā – tagad tā tiks ierakstīta tiesību aktā (augstāka līmeņa dokumentā).

8. attēls

Priekšlikuma ilustrācija attiecībā uz norēķiniem par starpību, ja faktiskā robežvērtība ir 1 GW un k = 0,2

Avots: Francijas iestāžu 2016. gada 9. septembra vēstule.

Augšējā cenas robeža norēķinos par starpību neietver jaunienācēju izmaksas CONE

(145) Papildus Francijas iestādes apņemas pakāpeniski palielināt regulēto cenu (kas ir augšējā robeža starpību cenai un tādējādi netiešā veidā arī jaudas garantiju cenai), ievērojot šādu laika grafiku:

1) 2017. gadā regulētā cena būs 20 000 EUR/MW, lai dalībnieki varētu iemācīties apgūt tirgus darbību ar ierobežotiem riskiem, jo faktiski tiks atlikta mehānisma ieviešana;

2) 2018. un 2019. gadā regulētā cena būs 40 000 EUR/MW;

3) no 2020. gada regulētā cena būs 60 000 EUR/MW, lai jaudas mehānisms vajadzības gadījumā varētu sūtīt cenas signālus atbilstoši vajadzībai pēc jaunām jaudām tirgū, kuram tad būtu jāsasniedz pietiekams briedums.

(146) Turklāt Francijas iestādes apņemas attiecībā uz 2021. un turpmākiem piegādes gadiem katru gadu aktualizēt regulēto cenu, lai tā sasniegtu *CONE* atbilstošu vērtību, jo īpaši attiecībā uz *CCG* tipa vai atvērta cikla gāzes spēkstacijas izmaksām, ko aprēķina publiskā elektroenerģijas pārvades tīkla apsaimniekotājs un apstiprina regulators. Šāda aktualizēšana ne obligāti notiek, pilnībā pārskatot visus jaudas mehānisma noteikumus.

(147) Šis laika grafiks nodrošina to, ka i) iespējamā regulētās cenas paaugstināšana notiks vienlaicīgi ar daudzgadu līgumu slēgšanas mehānisma jaunām jaudām stāšanos spēkā un ii) tirgus dalībnieki tiks aptaujāti gan par regulētās cenas paaugstināšanu, gan daudzgadu līgumu slēgšanas mehānisma jaunām jaudām ieviešanu ([28]).

([28]) Veicot padziļinātu izpēti par jaudas mehānismu, Eiropas Komisijas dienesti un Francijas iestādes ir veikuši pirmo analīzi par finansēšanas vajadzībām, kas saistītas ar jauniem ieguldījumu projektiem *CCG* tipa iekārtās (pamatojoties uz Landivizjo (*Landivisiau*) projekta finanšu datiem un dažādu informāciju, kas iegūta ekonomikas literatūrā). Šī analīze liecina, ka jaudas radītie ienākumi 60 000 EUR/MW/gadā pēc lieluma ir atbilstoši jaunajiem ieguldījumiem *CCG* iekārtās, bet, lai projekti būtu rentabli, var plānot arī regulētās cenas palielināšanu. Būtībā, pamatojoties uz esošajiem finanšu datiem, projekti būs rentabli tikai tad, kad jaudas radīs ienākumus, kas būs ļoti tuvi 60 000 EUR/MW/gadā. Šāda veida analīze jāturpina, lai varētu nodrošināt precīzākus secinājumus par iespējām paaugstināt regulēto cenu un līdz ar to garantēt, ka regulētās cenas līmenis spēs vienlaikus aizsargāt patērētājus un neradīt šķēršļus ienākšanai elektrības tirgū.

(148) Papildus iepriekš teiktajam un tam, kas norādīts sākšanas lēmumā, Komisija diskusijās ar Francijas iestādēm norādīja, ka tai ir bažas – starpība starp *ARENH* cenu un elektrības cenu enerģijas tirgū tomēr nevarēs radīt netiešu ierobežojumu jaudas cenai, jo *ARENH* produkcijai ir jaudas garantijas.

(149) Francijas iestādes sniedza atbildi, ka:

1) jaudas garantiju apjoms, kas saistīts ar *ARENH* produkciju, ir pietiekami neliels, salīdzinot ar kopējo jaudas tirgu, un tādēļ nespēj ietekmēt citu jaudas garantiju cenu; un

2) pašreizējā cenu starpība ir aptuveni vienāda ar 10 EUR/MWh, un tas atbilst jaudas cenai 87 600 EUR/MW. Tā kā jaudas regulētā cena 2017., 2018.–2019. un 2020. gadam tiek noteikta attiecīgi 20 000 EUR/MW/gadā, 40 000 EUR/MW/gadā un 60 000 EUR/MW/gadā, *ARENH* produkcija pašlaik nav konkurētspējīga ([29]).

(150) Tomēr Francijas iestādes apņemas, veicot turpmākus novērtējumus par tirgus darbību, izpētīt iespējas "iekļaut finanšu aprēķinos" arī *ARENH* produkcijas jaudas daļu ([30]), lai nepieļautu, ka šī produkcija traucē brīvu cenu veidošanos jaudas tirgū.

4.3.4. *Citi Komisijas iebildumi*

(151) Sākšanas lēmuma 182. apsvērumā Komisija norādīja, ka Francijai jāpaskaidro, kādēļ netiek ieviesti vairāki šā mehānisma uzlabošanas priekšlikumi, kas iekļauti Konkurences iestādes 2012. gada 12. aprīļa Atzinumā Nr. 12-A-09.

(152) Francijas iestādes paskaidroja, ka, ņemot vērā piedāvātos grozījumus (proti, ieviešot ražotāju pienākumu iepriekš deklarēt savu ražotņu pieejamību, pamatojoties uz šo iekārtu vēsturisko pieejamību un paredzot mehānismu pārrobežu jaudu nepārprotamai līdzdalībai), vairs tikai divi Konkurences iestādes priekšlikumi nav ieviesti:

1) tiek plānots nepiešķirt sertifikātus obligātā iepirkuma (atjaunojamās enerģijas) iekārtām, ja šo iekārtu saražotās elektrības atpirkšanas tarifi jau sedz minēto iekārtu pilnās izmaksas; un

2) netiek sniegts finansiāls atbalsts alternatīvo piegādātāju pārejas posma projektu konkursam.

(153) Attiecībā uz pirmo neatbalstīto priekšlikumu iestādes paskaidroja, ka tās ir saglabājušas sertificēšanu obligātā iepirkuma iekārtām, lai ievērotu jaudas mehānisma "tirgus mēroga" raksturu. Savukārt, lai nepieļautu iespējamo atlīdzības pārklāšanos attiecībā uz obligātā iepirkuma iekārtām, tika nolemts, ka obligātie iepircēji būs atbildīgi par šo iekārtu sertifikāciju un turēs ar tām saistītās jaudas garantijas, bet ieņēmumi no jaudas pārdošanas tiks atskaitīti no šo obligāto iepircēju kompensācijas.

(154) Attiecībā uz otru neatbalstīto priekšlikumu iestādes paskaidroja, ka tika nolemts nerīkot konkursu pārejas laika projektiem – līdz ar to alternatīvajiem piegādātājiem neradās nekādas izmaksas. Tomēr šā mehānisma izmaksas tiks segtas nākotnē, jo pašreizējais nodrošināšanas mehānisms tiks pilnībā atcelts un aizstāts ar daudzgadu līgumu mehānismu pēc attiecīgām izmaiņām dekrētā.

4.4. **Proporcionalitāte**

4.4.1. *Patēriņa pārvērtēšana*

4.4.1.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(155) Trešo personu apsvērumi šajā jautājumā ir iepriekš izklāstīti 4.3.3.1. punktā.

([29]) Starpība starp *ARENH* cenu un tirgus cenu, kas ir aptuveni 7 EUR/MWh, izraisa jaudas cenu aptuveni 60 000 EUR/MW/gadā, proti, regulēto cenu *Padmin*. Ja *ARENH* cena ir 42 EUR/MWh, enerģijas cenai jābūt ne mazākai par 35 EUR/MWh, lai *ARENH* cenas un tirgus cenas starpība varētu radīt netiešu ierobežojumu jaudas cenai. Tādējādi, kā apgalvo Francijas iestādes, turpmāk gaidāmā cena laikposmam līdz 2019. gadam neatbilst šādai lieluma kategorijai.

([30]) *ARENH* jaudas cenas "iekļaušana finanšu aprēķinos" nozīmē to, ka jaudas cena būs jāatskaita no *ARENH* enerģijas cenas.

Francijas piezīmes

(156) Francijas piezīmes šajā jautājumā ir iepriekš izklāstītas 139. apsvērumā.

(157) Neskarot šīs piezīmes, iestādes ierosina pieprasīt *RTE* sniegt atbalstu alternatīvajiem piegādātājiem viņu jaudas pienākuma aprēķināšanā, kā paskaidrots 140. apsvērumā.

4.4.2. *Nepārredzama jaudas cenas noteikšana*

4.4.2.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(158) Lielākā daļa respondentu (13) pauž nožēlu par pārredzamības trūkumu tiešajos darījumos un jo īpaši grupas iekšējos darījumos, lai gan vairāki no viņiem uzskata, ka vairumam darījumu jānotiek šādā veidā. Viens respondents atkārtoti uzsver, ka šāda veida problēmas varētu novērst centralizēts jaudas mehānisms.

(159) Vēsturiskais operators uzskata, ka mehānisms tā pašreizējā veidā sniedz pietiekamas garantijas tirdzniecības pārredzamības nodrošināšanai (arī starp grupas locekļiem), jo īpaši:

1) pienākums veikt uzskaiti atsevišķos kontos jaudas garantiju reģistrā (viens konts jaudas pārvaldītājiem un otrs – piegādātājiem); un

2) pārredzamības pienākums attiecībā uz *CRE* un *CRE* uzraudzība pār iekšējiem darījumiem.

4.4.2.2. Francijas piezīmes

(160) Francijas iestādes norāda arī uz garantijām, kuras minēja vēsturiskais operators (tās ir izklāstītas 160. apsvērumā). Tās arī precizē, ka, ņemot vērā nepieciešamību piegādātājiem pielāgoties izmaiņām klientu sastāvā, šķiet lietderīgi saglabāt tiešās tirdzniecības iespēju starp tirgus dalībniekiem papildus regulāri rīkotajām izsolēm. Tirdzniecības mehānisms arī turpmāk nodrošinās šādu elastīgumu, kā arī darījumu un cenu redzamību, un ļaus mazināt informētības asimetriju starp tirgus dalībniekiem. Tomēr dalība šajā mehānismā būs dārga, jo īpaši salīdzinoši nelieliem piegādātājiem. Tādēļ Francijas iestādes ierosina saglabāt tiešos darījumus, bet arī organizēt tirgu tā, lai visu darījumu cenas tiktu publiskotas.

(161) Tomēr tās ierosina arī paredzēt papildu garantijas, lai uzlabotu jaudas darījumu pārredzamību un reprezentativitāti.

(162) Mehānisms jau paredz, ka izsoles cenas platformā, kuru izveidos *EPEX Spot*, būs publiski pieejamas. Lai nodrošinātu pārredzamības līmeni, kas līdzvērtīgs sarunu platformas līmenim attiecībā uz tiešajiem darījumiem, Francijas iestādes ierosina piešķirt visiem dalībniekiem piekļuvi tiešo darījumu reģistram (padarot to anonīmu), tādējādi nodrošinot apjomu un cenu redzamību un vienlaikus garantējot operatoru anonimitāti. Pēc tam ieinteresētās personas varētu ņemt šo informāciju vērā, izstrādājot savu pirkšanas un pārdošanas stratēģiju organizētajās izsolēs.

(163) Turklāt šīs izsoles tiks nostiprinātas. Francijas iestādes apņemas paaugstināt organizēto izsoļu likviditāti, palielinot izsoļu skaitu četros gados pirms pirmā piegādes gada līdz 15, proti, viena jauna izsole piegādes gadā *AL-4*, četras – *AL-3*, vēl četras – *AL-2* un, visbeidzot, sešas – piegādes gadā *AL-1* (mehānisma sākotnējā redakcijā Francijas iestādes bija paredzējušas tikai 10 izsoles, kas izkliedētas pa trim gadiem pirms piegādes gada).

(164) Turklāt Francijas iestādes apņemas reglamentācijas ceļā pieprasīt noteiktiem jaudas pārvaldītājiem piedāvāt tirgū savus sertifikātus, paredzot šādu kārtību:

1) *AL-4* – 25 % sertificētās jaudas līmeņa;

2) *AL-3* – ne vairāk kā 25 % sertificētās jaudas līmeņa un 25 % nepārdoto jaudas sertifikātu daudzuma;

3) *AL-2* – ne vairāk kā 25 % sertificētās jaudas līmeņa un 50 % nepārdoto jaudas sertifikātu daudzuma;

4) *AL-1* – ne vairāk kā 25 % sertificētās jaudas līmeņa un 100 % nepārdoto jaudas sertifikātu daudzuma.

(165) Šādu ierobežojumu piemēros atbildīgajiem par sertificēšanas perimetru, kuri tur jaudas apjomu, kas pārsniedz 3 GW robežu.

4.4.3. *Vairāku veidu jaudas pārvaldītāju izslēgšana no mehānisma*

(166) Trešo personu apsvērumi un Francijas iestāžu piezīmes attiecībā uz iespējamo diskrimināciju starp dažāda veida pieprasījumreakcijas jaudām ir izklāstītas 4.3.1. punktā.

(167) Ieinteresēto personu apsvērumi un Francijas iestāžu priekšlikumi par šādas atstumtības novēršanu, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudām un jauniem ieguldījumiem, ir raksturoti 4.3.3. punktā.

4.4.4. *EDF ietekme tirgū*

4.4.4.1. Jaudu aizturēšanas risks

Ieinteresēto personu apsvērumi

(168) Trīs ceturtdaļas personu, kas atsaucās uz sākšanas lēmumu, īpaši norādīja uz jaudu aizturēšanas risku Francijas mehānismā.

(169) Francijas rūpniecisko patērētāju asociācija pauda bažas, ka *EDF* būs ieinteresēta ietekmēt tirgus atskaites cenu (*PRM*), to paaugstinot, un pārdot jaudas pārpalikumu pēc piegādes gada, ņemot vērā to, ka:

1) tādā gadījumā naudassodu, kuru *EDF* maksās, norēķinoties par starpību, lielākoties kompensēs ieņēmumi no salīdzinoši augstās *PRM* cenas; un

2) *PRM* tiks izmantota, izrakstot rēķinus lielākajai daļai patērētāju par jaudas izmaksām, tādējādi noveļot tās uz šiem patērētājiem.

(170) Viens alternatīvais piegādātājs norādīja, ka, papildus tam, ka organizētās izsoles varbūt nebūs īpaši reprezentatīvas attiecībā uz mehānisma ietvaros veiktajiem darījumiem (piegādātājiem būs kārdinājums izvēlēties divpusējus darījumus, lai izvairītos no paredzamajiem naudas norēķiniem), apstāklis, ka *PRM* neņem vērā darījumus, kas veikti piegādes gadā un pēc tā, rezultātā varētu vēl vairāk samazināt norēķinu par starpību mehānisma atturošo ietekmi un tādējādi stimulēt jaudas turētāju aizturēšanas stratēģijas.

(171) Lai vairāk mudinātu jaudas pārvaldītājus neaizturēt jaudas, šis alternatīvais piegādātājs ierosināja trīs korekcijas pasākumus:

1) pārskatīt *PRM* grozu;

2) pastiprināt mehānisma norēķiniem par starpību atturošo raksturu; un

3) likvidēt nodrošināšanas mehānismu (*fall back tender*), jo tas var mudināt operatorus izvēlēties aizturēšanas stratēģiju.

(172) Alternatīvo piegādātāju un ražotāju asociācija *AFIEG* kritizē iespēju atkārtoti līdzsvarot jaudas bez maksas pirms piegādes gada, jo, pēc asociācijas domām, tā pieļauj manipulēšanu ar kodolenerģijas staciju pieejamību, tādējādi radot mākslīgu jaudas deficītu vai pārpalikumu.

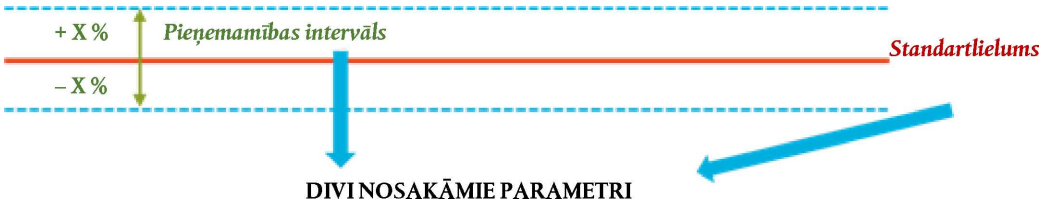
Francijas piezīmes

(173) Ņemot vērā šādas tirgus dalībnieku reakcijas uz sākšanas lēmumu, Francijas iestādes pauž vēlmi uzlabot šo mehānismu, lai samazinātu jebkādu ietekmes tirgū ļaunprātīgas izmantošanas risku.

(174) Jo īpaši tās apņemas pieprasīt jaudas pārvaldītājiem iepriekš precīzi sertificēt visas tiem pieejamās jaudas un ierobežot sertificēšanas iespējas ar intervālu, kas tuvs vēsturiskajiem atskaites lielumiem (skatīt 9. attēlu). Jebkura starpība, salīdzinot ar šo intervālu, jāpamato *RTE* un regulatoram.

9. attēls

Sertificēšanas intervāla ilustrācija

Avots: Francijas iestāžu 2016. gada 9. septembra vēstule.

(175) Francijas iestādes arī apņemas pārskatīt atkārtotas līdzsvarošanas kārtību, lai stimulētu jaudas pārvaldītājus sniegt par sevi pēc iespējas precīzākas ziņas. Tās ierosina noteikt, ka jebkura būtiska kopējā atkārtotā līdzsvarošana (kas pārsniedz maksimālo 1 GW robežu; precīzs šīs robežas līmenis iestādēm jānosaka, pamatojoties uz tirgus atdevi, bet nekādā gadījumā nepārsniedzot 1 GW), kas notiek pirms piegādes gada, tiek sodīta. Sods, kura mērķis ir atturēt jaudas pārvaldītājus no pārāk zemas vai pārāk augstas jaudas sertificēšanas, pakāpeniski palielinās līdz brīdim, kad notiek norēķini par starpību. Tādējādi jaudas pārvaldītājiem jāveic atkārtota līdzsvarošana, tiklīdz viņi uzzina par notikumu, kas izraisa līdzekļu nepieejamību (ja tiek iesaldēta darbība, galīgi slēgta ražotne, notiek avārija, kas samazina pieejamību uz ilgu laiku utt.), salīdzinot ar pieejamības prognozēm.

(176) Iestādes ierosina arī mainīt mehānismu norēķiniem par starpību, lai papildus atturētu tirgus dalībniekus no negatīvas vai pozitīvas starpības uzrādīšanas kādā brīdī. Konkrēti, stimulēšanas koeficients "k", ko piemēro nelīdzsvarotības gadījumā, tiks dubultots un turklāt arī uzkrāts attiecībā uz negatīvu nelīdzsvarotību, kas pārsniedz maksimālo robežu 1 GW, un tas būs vēl jo mazāk izdevīgs pozitīvas nelīdzsvarotības gadījumā, arī pārsniedzot maksimālo robežu 1 GW (šīs robežas precīzs līmenis būs jānosaka iestādēm, pamatojoties uz tirgus atdevi, bet nekādā gadījumā nepārsniedzot 1 GW).

(177) Atbildot uz alternatīvā piegādātāja iebildumu, ka nodrošināšanas mehānisms var mudināt operatorus izvēlēties jaudas aizturēšanas stratēģiju, Francijas iestādes apstiprina, ka šis nodrošināšanas mehānisms tiks pilnībā atcelts un aizstāts ar daudzgadu līgumu mehānismu (kas raksturots šā lēmuma 131.–138. apsvērumā).

(178) Visbeidzot, kā paskaidrots šā lēmuma 146.–147. apsvērumā, Francijas iestādes ierosina palielināt kompensācijas maksimālo apjomu par cenu starpību, ko piemēro gadījumos, kad iestājas smags apdraudējums elektroapgādes drošībai (proti, vispārēja negatīva nelīdzsvarotība, kas pārsniedz 2 GW). Tās ierosina šo augšējo robežu (regulēto cenu jeb *Padmin*) pakāpeniski paaugstināt no 20 000 MW/EUR 2017. gadā līdz 40 000 MW/EUR 2018. un 2019. gadā, un beidzot – līdz 60 000 MW/EUR 2020. gadā. No 2021. piegādes gada Francijas iestādes katru gadu aktualizēs regulēto cenu, lai tā sasniegtu jaunienācēju izmaksām (*CONE*) atbilstošu vērtību, jo īpaši attiecībā uz *CCG* tipa vai atvērta cikla gāzes spēkstacijas izmaksām, ko aprēķina publiskā elektroenerģijas pārvades tīkla apsaimniekotājs un apstiprina regulators.

4.4.5. *Garantiju aizturēšanas risks*

4.4.5.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(179) Četri respondenti paauž īpašas bažas par jaudas garantiju aizturēšanas risku vai jebkurā gadījumā – par likviditātes trūkumu garantiju tirgū.

(180) Alternatīvo piegādātāju un ražotāju asociācija *AFIEG* atzīmē, ka šis mehānisms, kas uzdod tiem tirgus dalībniekiem, kuriem pēc piegādes gada (bet pirms norēķiniem par starpību) ir garantiju pārpalikums, pārdot šo pārpalikumu izsolēs, nepietiekamā mērā novērš garantiju aizturēšanu *pirms* piegādes gada (laikposmā, kuru ņem vērā, nosakot *PRM*).

(181) Papildus ierosinājumiem, kas paredzēti, lai pastiprināti stimulētu nodrošināt līdzsvaru pirms piegādes gada (*PRM* groza pārskatīšana un norēķinu par starpību mehānisma atturošās ietekmes pastiprināšana), respondenti ierosina divus pasākumus jaudas garantiju pieejamības uzlabošanai:

1) pieprasīt *EDF* tādā vai citādā veidā pārdot šīs garantijas tālāk (piemēram, izmantojot "garantiju cesijas programmu", kas tai paredzētu "tirgus veidošanas" pienākumu); vai

2) uzlabot *ARENH* produkciju: a) izveidojot *ARENH* jaudas elementu. Šim nolūkam *ARENH* jāsadala divos produktos – jaudas produktā un "enerģijas" produktā; katrs piegādātājs varētu brīvi pieteikties uz vienu no šiem produktiem vai vienlaicīgi uz abiem; un/vai b) pārskatot uz augšu jaudas apjomu, kas saistīts ar *ARENH* "enerģijas" produktu (1,15 garantijas par katru MW no *ARENH*). Šim nolūkam Francijas iestādes uzstāj uz to, lai piegādātājiem būtu pienākums izteikt publisku pārdošanas piedāvājumu par visām garantijām, kas pārsniedz iekšējās vajadzības. Tās lēš, ka tādējādi varētu novērst jebkādu iespējamu jaudas aizturēšanu. Turklāt daļa jaudas garantiju, ko tur vēsturiskais operators, tiks automātiski nodota alternatīvajiem piegādātājiem ar *ARENH* starpniecību, un regulators turpinās uzraudzīt jebkādu ietekmes tirgū potenciāli ļaunprātīgu izmantošanu.

4.4.5.2. Francijas piezīmes

(182) Ņemot vērā šīs bažas, Francijas iestādes apņemas pārskatīt šo mehānismu, uzdodot jaudas pārvaldītājiem piedāvāt noteiktus minimālos garantiju apjomus katrā organizētās izsoles sesijā pirms piegādes gada, kā paskaidrots 165. un 166. apsvērumā. Turklāt tiks organizētas papildu izsoles, kā paskaidrots 164. apsvērumā.

4.4.6. *Dominējošā vēsturiskā operatora tarifu šķēru risks*

4.4.6.1. Ieinteresēto personu apsvērumi

(183) Atsaucoties uz Konkurences iestādes 2012. gadā sniegto atzinumu, divi respondenti pauž bažas, ka notiks šķērssubsidēšana starp vēsturiskā operatora ražošanas nodaļu un tirdzniecības nodaļu (proti, ka jaudas garantijas tiks pārdotas konkurentiem par cenu, kas būs augstāka nekā iekšējās cesijas cena starp šā operatora ražošanas nodaļu un tirdzniecības nodaļu, tādējādi izslēdzot konkurentus no elektroapgādes tirgus). Viņi uzskata, ka šāda šķērssubsidēšana var radīt "tarifu šķēres" alternatīviem piegādātājiem, kuriem nav ražošanas līdzekļu, ņemot vērā to, ka viņi būs spiesti pirkt šīs garantijas tirgū, lai izpildītu savus jaudas pienākumus.

4.4.6.2. Francijas piezīmes

(184) Attiecībā uz iespēju veikt izstumšanu ar cenas palīdzību (normu saspiešanu jeb tarifu šķēres, plēsonīgu cenu noteikšanu) Francijas iestādes atgādina, ka šāda negodīgas konkurences prakse jau ir pakļauta kontrolei un Konkurences iestāde par to piemēro sodu.

(185) Tomēr, lai atvieglotu šādas prakses atklāšanu, iestādes padarīs noteikumus stingrākus, uzdodot vertikāli integrētiem dalībniekiem paziņot Enerģētikas regulatoram veidu, kā viņi piedāvājumos nosaka jaudas garantiju cenu.

(186) Tās arī skaidrāk norādīs noteikumos, ka vertikāli integrētiem dalībniekiem ir pienākums deklarēt cenu katrā iekšējā darījumā ar jaudas garantijām. Tādējādi tiks novērsti likumdošanas trūkumi, kas ļāva nodot garantijas bez maksas.

(187) Visbeidzot, Francijas iestādes apņemas nodrošināt tirgus dalībniekiem pilnīgu piekļuvi jaudas garantiju reģistram, kurā tiks reģistrēti tiešie darījumi, vienlaikus garantējot operatoru anonimitāti katrā darījumā.

4.5. **Negatīvas ietekmes novēršana attiecībā uz konkurenci un tirdzniecību**

4.5.1. *Šķēršļi jaunu ražošanas jaudu ienākšanai*

(188) Trešo personu apsvērumi un Francijas iestāžu piezīmes un labojumi attiecībā uz jaunu ražošanas jaudu līdzdalību Francijas jaudas mehānismā ir izklāstīti 4.3.3. punktā.

(189) 2015. gada 17. decembra atbildē uz sākšanas lēmumu Francijas iestādes norāda, ka piedāvātais mehānisms ne obligāti paredzēts jaunu masveida ieguldījumu piesaistei, lai palielinātu kopējo ražošanas jaudu, bet drīzāk nepieciešamo jaudu pieejamības nodrošināšanai, piemēram, lai risinātu aukstuma intervāla radītās problēmas ziemā.

(190) Tomēr Francijas iestādes atzīst, ka būtu lietderīgi, ja mehānisms ļautu jaunajām ražošanas jaudām konkurēt ar esošajām ražošanas jaudām, kā arī to, ka ir nepieciešams izstrādāt stabilāku regulējumu jaunienācējiem, lai atvieglotu šādu konkurenci. Lai risinātu šo problēmu, tiek piedāvāti divi jauni elementi:

1) kā norādīts 146.–148. apsvērumā, regulētās cenas pakāpenisks palielinājums laika gaitā, kas vispirms palielināsies no 20 000 EUR/MW par 2017. piegādes gadu līdz 40 000 EUR/MW par 2018. un 2019. piegādes gadu un tad līdz 60 000 EUR/MW par 2020. piegādes gadu. No 2021. piegādes gada (*AL*) iestādes katru gadu pārskatīs šo regulēto cenu, lai tā sasniegtu jaunienācēju izmaksām (*CONE*) atbilstošu vērtību, jo īpaši attiecībā uz *CCG* tipa vai atvērta cikla gāzes spēkstacijas izmaksām, ko aprēķina publiskā elektroenerģijas pārvades tīkla apsaimniekotājs un apstiprina regulators; un

2) daudzgadu līgumu režīma izveide attiecībā uz starpību (*CFD*), kas specifiska jaunām ražošanas jaudām, kā izklāstīts 131.–138. apsvērumā.

4.5.2. *Diskriminācija starp netiešo pieprasījumreakciju un tiešo pieprasījumreakciju*

(191) Trešo personu apsvērumi un Francijas iestāžu piezīmes attiecībā uz šo jautājumu ir apspriestas/raksturotas 4.3.1. punktā.

4.5.3. *Ārzemju jaudu tiešā dalība*

(192) Trešo personu apsvērumi un Francijas iestāžu piezīmes un labojumi attiecībā uz ārzemju jaudu tiešu dalību ir izklāstīti 4.3.2. punktā.

(193) Kā norādīts 119.–125. apsvērumā, atbildot uz Komisijas un trešo personu bažām, Francijas iestādes piedāvā hibrīdmodeli, paredzot piešķirt starpsavienojumu biļetes, kas rezultātā ļautu piedalīties ražošanas un pieprasījumreakcijas jaudām, kuras atrodas dalībvalstīs, kas robežojas ar Franciju. Tās uzskata, ka šāda pieeja atbilst pamatprincipiem, kuri minēti dienestu darba dokumenta 2. pielikumā, kas pievienots Eiropas Komisijas nozares aptaujai par jaudas mehānismiem.

4.5.4. *Informācijas asimetrija starp dominējošo vēsturisko operatoru un tā pašreizējiem un iespējamiem konkurentiem*

4.5.4.1. Piegādātāju grūtības ilgu laiku iepriekš paredzēt izmaiņas klientu portfeļos

Ieinteresēto personu apsvērumi

(194) Trešo personu apsvērumi šajā jautājumā ir iepriekš izklāstīti 4.3.3.1. punktā.

Francijas piezīmes

(195) Francijas piezīmes šajā jautājumā ir iepriekš izklāstītas 139. apsvērumā.

(196) Kā iepriekš paskaidrots 140. apsvērumā, Francijas iestāžu jaunākais priekšlikums paredz atbalsta sniegšanu piegādātājiem, lai tie varētu precīzāk aplēst klientu portfeļus nākotnē, un šā papildinājuma nepārprotamu iekļaušanu noteikumos.

4.5.4.2. Nepārredzama jaudas cenas noteikšana

Ieinteresēto personu apsvērumi

(197) Trešo personu apsvērumi šajā jautājumā ir iepriekš izklāstīti 159. un 160. apsvērumā.

Francijas piezīmes

(198) Kā iepriekš paskaidrots 4.4.2. punktā, jaunākais priekšlikums šajā jomā paredz plašāk piedāvāt piegādātājiem elastību, tādējādi nodrošinot tiešo darījumu slēgšanu un vienlaikus garantējot likviditāti organizētās tirdzniecības platformās, kā arī tiešās tirdzniecības lielāku pārredzamību.

5. PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS

5.1. Valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē

(199) Komisija sākšanas lēmuma 143. apsvērumā jau secināja, ka šis mehānisms ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

5.1.1. *Attiecināmība uz valsti un finansēšana no valsts līdzekļiem*

(200) Attiecībā uz valsts līdzekļu piesaisti – ar Francijas jaudas mehānismu Francijas iestādes piešķir bezmaksas jaudas garantijas jaudas pārvaldītājiem. Vienlaikus tās veido šo garantiju tirgu, uzdodot elektrības piegādātājiem pildīt kvotas un sasaistot šīs kvotas ar klientu pieprasījuma kulminācijām. Tādējādi tās rada pieprasījumu pēc sertifikātiem un tam atbilstošu vērtību. Turklāt tā vietā, lai tirgotu sertifikātus jaudas pārvaldītājiem vai pārdotu tos izsolē, valsts tos izsniedz bez maksas un tādējādi atsakās no publiskajiem resursiem.

(201) Ne Francijas iestādes, ne trešās personas neiesniedza argumentus, kas varētu apšaubīt šādu analīzi.

(202) Gluži otrādi, Komisija pa šo laiku ir pieņēmusi arī lēmumu, ar ko apstiprina tādas subsīdiju sistēmas klasificēšanu par valsts atbalstu, kurā izmanto no atjaunojamiem resursiem iegūtas enerģijas ražošanas iekārtu sertifikātus ([31]). Jāatzīmē, ka šajā gadījumā minētajiem zaļajiem sertifikātiem netika garantēta nekāda minimālā cena.

(203) Turklāt nav pareizi nodalīt šo gadījumu no Rumānijas zaļo sertifikātu gadījuma, apgalvojot, ka Francijas mehānismā piegādātājiem būs izvēle, vai segt patērētājiem radušās jaudas garantiju iegādes izmaksas. Faktiski, vismaz reglamentētie pārdošanas tarifi obligāti nosaka jaudas garantiju cenu saskaņā ar 2015. gada 30. decembra Dekrēta Nr. 2015-1823 par Enerģētikas kodeksa reglamentējošās daļas kodificēšanu R.337-19. pantu. Turklāt Francijas iestādes apgalvo, ka tirgus cenai (*PRM*, ko izmanto norēķiniem par starpību) jābūt vidējai cenai no dažādām organizētām izsolēm (un tādēļ, to nosakot, nevar ņemt vērā tiešo darījumu cenu), vienkārši, lai nodrošinātu *PRM* atkārtojamību. *PRM* atkārtojamība ir saistīta ar spēju atkārtot *PRM* pārdošanas līgumos, kurus piegādātāji slēdz ar klientiem, un, kā apgalvo Francijas iestādes, to vēlas piemērot liela dalībnieku daļa. Tas apliecina, ka liela piegādātāju daļa, ja ne visi, jaudas garantiju iegādes izmaksas ieskaita tālāk rēķinos, ko izraksta klientiem.

(204) Turklāt jaudas mehānisms, kādu to sākotnēji izveidoja Francijas iestādes, paredzēja "atgriezeniskās cilpas" principu, proti, konkursa procedūru, kas valsts iestādēm noderētu kā atkāpšanās variants, ko izmantot gadījumā, ja būtu nepieciešamas jaunas jaudas, kuru izveidi jaudas tirgus nenodrošinās. Šāda iespēja valstij tieši iejaukties tirgū vēl jo vairāk apstiprina jaudas mehānisma klasifikāciju par valsts atbalstu.

(205) Turklāt vairākas izmaiņas, kuras Francija veica jaudas mehānismā, ievērojot ieinteresēto personu apsvērumus par Komisijas sākšanas lēmumā paustajām šaubām, pašas jāklasificē kā valsts atbalsts. Tas pats attiecas arī uz daudzgadu līgumiem, ar kuriem valsts saņēmējiem septiņus gadus garantē noteiktus ieņēmumus no viņu jaudām. Šajā mehānismā valstij ir galvenā nozīme – tieši valsts uzdod *RTE* slēgt līgumus ar jaunajām jaudām, lai tās būtu konkurētspējīgas, un tieši šo līgumu dēļ jaunās jaudas var būt pārliecinātas, ka septiņus gadus saņems noteiktu cenu par jaudu.

([31]) SA.37345 (2015/NN) – Polijas izcelsmes sertifikātu sistēma, ar ko atbalsta atjaunojamo enerģiju un mazina slogu, ko energoietilpīgiem lietotājiem rada pienākums iegūt atjaunojamās enerģijas sertifikātu.

5.1.2. *Selektīva priekšrocība*

(206) Attiecībā uz argumentu, ko min *EDF* un arī viena sabiedrība, kas galvenokārt darbojas vairumtirdzniecības segmentā Francijā un kas uzskata, ka šis mehānisms paredz sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pienākumu, jo atlīdzība par jaudu tiek maksāta par jaudas pārvaldītāju sniegtajiem pakalpojumiem, Komisija norāda, ka šis arguments jau tika izskatīts sākšanas lēmumā. Lai atgādinātu, Komisija tolaik atzina, ka šādu pakalpojumu tirgus nevar ne sniegt, ne nodrošināt. Būtībā Francijas iestādēm bija jāizveido tirgus, uzdodot pieejamības un jaudas garantiju saglabāšanas pienākumus dažādiem elektrības tirgus dalībniekiem, lai šādu pieejamību nodrošinātu. Faktiski, tā kā tika izveidots minētais jaudas tirgus, jaudas pārvaldītāji saņēma līdzekļus, ko tie citādi nebūtu saņēmuši, un tādēļ tiem radās priekšrocība, ko tie nevarētu iegūt, ja nebūtu iestāžu izveidotā tirgus.

(207) Tāpat arī arguments, ko min *EDF* un kāda cita vertikāli integrēta elektroenerģijas sabiedrība, saskaņā ar kuru jaudas mehānisms nerada nekādas selektīvas priekšrocības jaudas pārvaldītājiem, jo visi šā mehānisma dalībnieki atrodas faktiski un juridiski vienādā situācijā un pret tiem izturas pilnīgi vienādi, jau ir izskatīts minētajā sākšanas lēmumā. Lai atgādinātu, Komisija tolaik atzina, ka šī priekšrocība ir selektīva tādēļ, ka jaudas mehānisms paredz atbalstu jaudas pārvaldītājiem, nevis citām ekonomikas nozarēm.

(208) Tā kā Francija nesniedz nekādus jaunus argumentus, Komisija atstāj spēkā savu vērtējumu un secinājumus, kas pausti sākšanas lēmumā (uz kuriem šis lēmums atsaucas), un atzīst, ka mehānisms rada selektīvu priekšrocību jaudas pārvaldītājiem.

5.1.3. *Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm*

(209) Francijas iestādes atkārto tos savus argumentus, ka jaudas mehānisms neietekmēs elektrības tirgu, kurus Komisija jau ņēma vērā sākšanas lēmumā. Lai atgādinātu, Komisija tolaik secināja, ka šis mehānisms var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļot konkurenci, jo Francijas jaudas pārvaldītāji iegūst priekšrocību, kuru nevar iegūt viņu ārzemju konkurenti tādēļ, ka tiem nav nekādu dalības tiesību Francijas jaudas tirgū.

(210) Jāatzīmē, ka Francijas ierosinātie labojumi attiecas tikai uz pārrobežu jaudu tiešu līdzdalību Francijas mehānismā. Tomēr šī līdzdalība tiek ierobežota ar Francijas lietderīgo jaudu (proti, pēc klasificēšanas koeficientu piemērošanas) starpsavienojumā ar kaimiņvalstīm. Turklāt netiek garantēts, ka šīs pārrobežu jaudas par sniegtajiem pakalpojumiem saņems tādu pašu atlīdzību kā Francijas jaudas, ņemot vērā papildu izmaksas, kas rodas, piedaloties Francijas mehānismā, un ir saistītas ar starpsavienojuma biļešu iegādi un izpirkšanu.

(211) No tā izriet, ka tiek apstiprināts Komisijas vērtējums un secinājumi sākšanas lēmumā (uz kuru šis lēmums atsaucas), saskaņā ar kuriem Francijas jaudas operatoriem piešķirtā priekšrocība attiecībā uz atlīdzību par jaudu var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļot konkurenci.

5.1.4. *Secinājums par valsts atbalsta esību*

(212) Iepriekš minēto iemeslu dēļ Komisija apgalvo, ka Francijas jaudas mehānisms ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

5.2. **Atbalsta likumība**

(213) Sākot jaudas pārvaldītāju pirmo sertificēšanu no 2015. gada 1. aprīļa, Francijas iestādes sāka piešķirt saņēmējiem nemateriālus aktīvus. Līdz ar to Komisija uzskata, ka Francijas iestādes ir sākušas īstenot attiecīgo atbalsta pasākumu LESD 108. panta 3. punkta nozīmē.

(214) Turklāt Francijas iestādes neapturēja iespējamos darījumus ar jaudas garantijām pēc sākšanas lēmuma.

(215) Ņemot vērā to, ka Komisija nebija pieņēmusi galīgo lēmumu par šo pasākumu līdz dienai, kad Francijas iestādes sāka īstenot šo mehānismu, Francijas rīcība pārkāpa tās pienākumu saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu.

5.3. **Saderība ar iekšējo tirgu**

(216) Lai novērtētu, vai atbalsta pasākumu var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, Komisija parasti analizē, vai atbalsta pasākuma struktūra nodrošina, ka atbalsta pasākuma pozitīvā iedarbība vispārējas nozīmes mērķa sasniegšanā pārsniedz tā potenciāli negatīvo iedarbību uz tirdzniecību un konkurenci.

(217) Šī pasākuma galvenais mērķis ir elektroapgādes drošība. Tādēļ Komisija analizēja šo pasākumu, pamatojoties uz Pamatnostādņu par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (*LDAEE*) 3.9. punktu, kas attiecas uz atbalstu jaudu pietiekamībai.

(218) Komisijas analīze šajā lēmumā stingri aprobežojas tikai ar jautājumiem, par kuriem Komisija pauda šaubas sākšanas lēmumā.

5.3.1. *Kopīgo interešu mērķis un nepieciešamība*

5.3.1.1. Attiecībā uz elektroapgādes drošību

(219) Kā paskaidrots sākšanas lēmuma 149. apsvērumā, Francija ir norādījusi, ka jau vairākus gadus Francijā palielinās elektroenerģijas pieprasījuma kulminācija (no 79 590 MW 2001. gadā līdz 102 100 MW 2012. gadā), kaut arī vidējais elektroenerģijas pieprasījums saglabājas nemainīgs. Lielākoties to izraisa Francijas elektrosistēmas izteiktais termojutīgums – elektriskās apkures plašā izmantošana dzīvojamās un saimniecības ēkās.

(220) Turklāt, kā apgalvo Francija, iekārtas, kas paredzētas ražošanai maksimālas slodzes apstākļos (lielākoties gāzes spēkstacijas), pēdējos gados ir kļuvušas mazāk konkurētspējīgas vairāku iemeslu dēļ (skatīt 45. apsvērumu). Neraugoties uz to, šīs centrāles, un galvenokārt tās, kas strādā maksimālas slodzes apstākļos, ir nepieciešamas, lai nosegtu galējās patēriņa kulminācijas, kā norādīts 5.3.1.1. punktā. Tomēr, tā kā minētās kulminācijas iestājas reti un nav prognozējamas, tirgus dalībnieki atturas no ieguldījumiem jaunās ražošanas jaudās.

(221) Tādēļ un kā liecina *RTE* aprēķini, kas izklāstīti 105. apsvērumā, var gadīties, ka Francijas jaudas deficīta kritērijs – vidēji trīs stundas gadā – vairs nebūs sasniedzams aukstuma intervāla laikā (vienu reizi desmit gados Francijā).

(222) Atsaucoties uz sākšanas lēmuma 154. apsvērumu, Francija pierāda, ka *RTE* pētījumi par pietiekamību ir jaunāki un detalizētāki nekā iepriekšējie deterministiskie pētījumi, kurus veica *REGRT-E*. Piemēram, tajos tiek ņemts vērā vairāku esošo centrāļu nedrošais stāvoklis un to slēgšanas risks ("zemās temperatūras" scenārijs; skatīt 3. attēlu). Tādēļ var veidoties atšķirības starp iepriekšējiem pietiekamības pētījumiem, ko veica *RTE*, un *REGRT-E* iepriekšējiem pētījumiem.

(223) Šajā jomā Francija ņem vērā arī *Mid-Term Adequacy Forecast* (Vidēja termiņa pietiekamības prognozes) secinājumus, kurus 2016. gadā publicēja *REGRT-E*, un šī prognoze ir pirmais dokuments, kurā izmantota varbūtības metodika (skatīt 100. apsvērumu). 2020. gada bāzes gadījumā gaidāmais jaudas deficīts Francijā ir nedaudz mazāks par elektroapgādes drošības mērķi, ko izvirzījušas valsts varas iestādes. Tomēr tas neattiecas uz pētījumu, kas veikts kopā ar *GRARE*, pamatojoties uz daudziem modelējumiem Montekarlo (2 100), un tajā gaidāmais jaudas deficīts Francijā novērtēts robežās no 5 līdz 20 stundām (*P95*). Turklāt jāatzīmē, ka visiem pētījumiem, kas veikti attiecībā uz 2020. gadu, pamatā ir šādi pieņēmumi: i) iesaldēto spēkstaciju pilnīga pieejamība, kas *REGRT-E* pētījumā atzīta par optimistisko pieņēmumu, un ii) Francijas jaudas mehānisma piemērošana 2017.–2020. gadā. No tā var secināt, ka jaunākie *REGRT-E* pētījumi nav pretrunā ar Francijas iestāžu secinājumiem un pat apstiprina tos attiecībā uz mehānisma nepieciešamību.

(224) *RTE* pētījumos ir ņemti vērā arī jaunākie dati par patēriņa maksimālo slodzi un līdz ar to – par ietekmi, ko radīs alternatīvie pasākumi pieprasījumreakcijas jaudu uzkrāšanai (Komisija tos pieprasīja sākšanas lēmuma 163. apsvērumā). Tomēr tie skaidri apliecina, ka maksimālais jaudas deficīta līmenis, kas noteikts Francijā, turpmākos gados var tikt pārsniegts, ja valsts neiejauksies.

(225) Nepieciešamību izveidot Francijā jaudas mehānismu (un tā steidzamību) atzīst arī ļoti liela daļa ieinteresēto personu. Vairāki no viņiem iesniedza savus finanšu plānus, lai tādējādi pierādītu "naudas trūkuma" problēmas esību Francijā, pretēji Konkurences iestādes aplēsēm 2012. gada atzinumā (atsauce uz sākšanas lēmuma 158. apsvērumu).

(226) Patiesi, *RTE* analīze par jaudu pietiekamību 2015. gada provizoriskajā tāmē bija optimistiskāka par 2014. gada prognozēm (gadā, kad jaudas mehānisms stājās spēkā), taču Francija paskaidroja, ka šo uzlabojumu izskaidro ziņas par gaidāmo mehānisma izveidi (pateicoties šā mehānisma izveidei, vairākas spēkstacijas izvairījās no plānotās slēgšanas).

(227) Turklāt, lai gan Francija neapstrīd, ka pašlaik tai ir pārāk liela jauda, tā tomēr neizslēdz elektroapgādes drošības apdraudējumus turpmākos gados, konkrēti, gadījumā, ja liela daļa šo ražotņu, kas strādā ar deficītu, tomēr tiks slēgtas. *RTE* pētījumi apstiprina, ka pastāv "naudas trūkuma" problēma, un norāda, ka šāds spēkstaciju slēgšanas risks ir reāls, kā apgalvots arī 43., 44. un 46. apsvērumā.

5.3.1.2. Attiecībā uz citiem Komisijas iebildumiem

(228) Attiecībā uz priekšlikumu piemērot diferencētas cenas par tīklu izmantošanu, atkarībā no sezonas, nedēļas dienas un/vai dienas laika, Francija apgalvo, ka *TURPE* jau ir sasaistīta ar laiku un sezonalitāti.

(229) Francija arī pietiekamā mērā izskaidro klasificēšanas koeficientus, ko piemēro atjaunojamai enerģijai, kā to pieprasa Komisija sākšanas lēmuma 153. apsvērumā. Tā šķiet arī diezgan optimistiska par atjaunojamās enerģijas devumu elektroapgādes drošībā, tāpēc vairs nepauž bažas par pieejamo jaudu pietiekamu nenovērtēšanu. Jebkurā gadījumā atjaunojamo enerģiju pēc izvēles var izmantot arī vispārīgā režīmā, veicot kontrolētu pašsertificēšanu.

5.3.1.3. Secinājums par pasākuma sabiedriskās nozīmes mērķi un nepieciešamību

(230) Minēto iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka mehānisms, kas īsteno sabiedriskas nozīmes mērķi nodrošināt elektroapgādes drošību, ir Francijai pietiekami lielā mērā nepieciešams. Turklāt tas nav pretrunā ar *LDAEE* izvirzīto mērķi pakāpeniski atteikties no videi kaitīgām subsīdijām, piemēram, atvieglojot pieprasījuma pārvaldīšanu (232. punkts), palielinot starpsavienojumu jaudas (194. punkts), iekļaujot mehānismā atjaunojamās enerģijas devumu (230. punkts) un dodot priekšroku ražotājiem ar zemām oglekļa emisijām (137. punkts).

5.3.2. *Atbalsta pasākuma piemērotība*

5.3.2.1. Diskriminācija starp dažādiem pieprasījumreakcijas jaudu veidiem

(231) Francija neapstrīd dažādo attieksmi pret pieprasījumreakcijām, ko sauc par tiešām, un tām, ko sauc par netiešām. Gluži otrādi, tā apgalvo, ka atšķirīgi nosacījumi ir nepieciešami tieši tādēļ, lai abu veidu pieprasījumreakcijām nodrošinātu vienlīdzīgu iespēju piedalīties mehānismā. Francijai ir jāatrod pietiekams līdzsvars starp abu šo jaudu aktivizēšanas un pietiekamības pienākumiem, turklāt neierobežojot iespēju piedalīties jaudas mehānismā.

(232) Piekrītot Francijai, Komisija jo īpaši uzskata, ka ir pareizi, ja dienu skaits, uz ko attiecas netiešās pieprasījumreakcijas pienākums (*PP1* dienas), ir mazāks par dienu skaitu, kurās tiešās pieprasījumreakcijas operatoram jābūt pieejamam, jo prasības netiešajai pieprasījumreakcijai ir lielākas (aktivizēšana, nevis tikai pieejamība).

(233) Komisija piekrīt, ka *PP2* stundu skaitam arī turpmāk jābūt mērķtiecīgam, lai neizslēgtu no mehānisma tiešās jaudas vai pārmērīgi neierobežotu to līdzdalību.

(234) Kā paskaidrots 111.–115. apsvērumā, *RTE* ir veikusi padziļinātu izpēti, lai noteiktu *PP1* un *PP2* stundu skaitu, sasaistot to ar ietekmi, ko varētu radīt pieprasījumreakcijas, apmierinot minēto jaudas deficītu. No tā izriet, ka 94 % deficīta stundu varētu segt 100 ikgadējās stundās, kad ir vislielākais patēriņš (tādēļ *PP1* periods aptver 100–150 stundas ar vislielāko patēriņu) un ka 99 % deficīta stundu iekļaujas 300 stundās ar vislielāko patēriņu (tādēļ *PP2* aptver no 100 līdz 300 stundām ([32]) ar vislielāko patēriņu).

(235) Turklāt vairāku trešo personu arguments, ka tiešās pieprasījumreakcijas jaudas drīkst aktivizēt tikai aukstuma intervāla laikā (proti, vienu reizi desmit gadu laikā), mūsuprāt, nav pamatots, jo faktiski visas jaudas tiek aktivizētas vismaz vienu reizi katrā piegādes gadā, lai veiktu kontrolpārbaudi.

(236) Tādēļ Komisija uzskata, ka Francija ir atradusi pareizu līdzsvaru starp šiem dažādajiem pieprasījumreakcijas jaudu pienākumiem, turklāt neierobežojot to līdzdalību mehānismā. Komisija pieņem zināšanai Francijas priekšlikumu arī turpmāk izvērtēt *PP1*/*PP2* attiecību un vajadzības gadījumā to pārskatīt.

(237) Tādējādi šis pasākums ir pietiekami elastīgs un pietiekami un pareizi stimulē dažādās pieprasījumreakcijas jaudas, kā prasīts *LDAEE* 226. punktā.

5.3.2.2. Pārrobežu jaudu izslēgšana

(238) Lai kliedētu Komisijas šaubas šajā jomā, Francijas iestādes piedāvā mehānismu, kas pieļauj pārrobežu ražošanas un pieprasījumreakcijas jaudu "tiešu" līdzdalību Francijas mehānismā. Šā priekšlikuma nosacījums ir sadarbības līgumu noslēgšana ar *GRT* tajās pārrobežu valstīs, kur uzstādītas iesaistītās jaudas. Lai izvairītos no problēmām, ko radītu pārrobežu jaudu netieša līdzdalība, ja šādu līgumu nebūtu, Francijas iestādes piedāvā sertificēt attiecīgos starpsavienojumus, lai tie varētu tiešā veidā piedalīties mehānismā ([33]).

(239) Francijas piedāvātais risinājums, kas raksturots šā lēmuma 119.–124. apsvērumā, tādējādi atbilst *LDAEE* 226. punktam. Komisija uzskata, ka šāda risinājuma ieviešanas plānošana, kas ierosināta 125. apsvērumā, būtu uzskatāma par stingro plānošanu un Francijai būtu jāinformē Komisija par dažādiem minētā risinājuma piemērošanas posmiem.

5.3.2.3. Informācijas, kas veicinātu jaunus ieguldījumus, neesība

Ilgtermiņa līgumu neesība

(240) Ņemot vērā šaubas, ko Komisija šajā jautājumā pauda sākšanas lēmumā, Francija ierosina mehānismu, kas ļautu jaunajām jaudām faktiski piedalīties jaudas mehānismā, kā norādīts šā lēmuma 131.–138. apsvērumā. Šis mehānisms paredz daudzgadu līgumu slēgšanu ar konkurētspējīgām jaunām jaudām.

(241) Komisija jau secināja, ka ilglaicīgi līgumi varētu būt pamatoti, jo tie piesaista jaunus ieguldījumus un jo īpaši jaunienācējus, atvieglojot viņiem piekļuvi finansējumam ([34]).

(242) Francija paskaidroja, ka septiņu gadu līguma termiņš attiecībā uz jauniem ieguldījumiem tiek noteikts, lai garantētu aptuveni 50 % ieguldījumu izmaksas jaunās jaudās. Šis pasākums tādējādi palīdzētu samazināt peļņas likmi, ko prasa ieguldījumu projektu veicinātāji un finansētāji, ar to atvieglojot ārēja finansējuma piesaisti.

([32]) No 100 līdz 300 stundu ilgā intervāla ietvaros Francijas iestādes izvēlas skaitu 250 stundas to iemeslu dēļ, kas izklāstīti 114. apsvērumā.
([33]) Skatīt 24. zemsvītras piezīmi.
([34]) Komisijas 2014. gada 23. jūlija Lēmums C(2014) 5083, SA.35980 – *GB* jaudas mehānisms, 129. un 139. apsvērums.

Jāatzīmē arī tas, ka šāds līguma darbības laiks ir īsāks nekā tie 20 gadi, kas noteikti Landivizjo (*Landivisiau*) projektam Bretaņā, un 15 gadi jaudas mehānismam Apvienotajā Karalistē. Pat ja nav viegli izvēlēties pareizu un pamatotu atskaites punktu jaudas līgumu termiņam, jāatzīmē, ka īsāki līguma darbības termiņi rada tādu priekšrocību tirgū kā lielākas manevra iespējas ilgtermiņā, un novērš bloķēšanu, izvēloties tehnoloģijas (*lock-in effect*).

(243) Komisija uzskata, ka Francija ir izveidojusi pareizu līdzsvaru starp priekšrocībām un trūkumiem, ko rada plānotie dažādie līgumu termiņi, un izvēlētais ilgums, no vienas puses, nodrošina pietiekamu drošumu ilgtermiņa ieguldījumiem, un, no otras puses, novērš tehnoloģiju "bloķēšanas" risku, ko varētu radīt ilgāki termiņi.

Piegādātāju grūtības ilgu laiku iepriekš paredzēt izmaiņas klientu portfeļos

(244) Sākšanas lēmumā Komisija pauda šaubas par piegādātāju un jo īpaši jaunienācēju iespējām ilgu laiku iepriekš precīzi paredzēt izmaiņas viņu klientu portfeļos un tādējādi dot drošu cenu signālu tirgum attiecībā uz sistēmas vajadzībām pēc jaudas.

(245) Šīs šaubas, kuras turklāt apstiprināja vairākas trešās personas, tika izvirzītas trīs līmeņos. Pirmkārt, Francija piedāvā pieprasīt *RTE* sniegt atbalstu alternatīviem piegādātājiem, lai tie varētu precīzāk prognozēt savu jaudas pienākumu galīgo līmeni. Otrkārt, mehānisms nodrošina sertifikātu tirgus pārredzamību un paaugstinātu likviditāti. Treškārt, šis mehānisms ļauj koriģēt mazo piegādātāju sertifikātu portfeļus, lai tos atkārtoti līdzsvarotu gan piegādes gadā, gan arī *ex post*.

(246) Šāds risinājums palīdzēs alternatīviem piegādātājiem jau iepriekš precīzi noteikt viņu konkrētos pienākumus attiecībā uz jaudas garantijām. Palīdzot piegādātājiem precīzi aplēst vajadzības pēc jaudas, šis risinājums nodrošinās jaudas cenu, kas būs precīzāka un vajadzības gadījumā – stimulēs ieguldījumus jaunās jaudās.

Iespējamā dalībnieku neieinteresētība nodrošināt līdzsvaru pirms piegādes gada (AL)

(247) Ievērojot Komisijas šaubas par to, vai dalībnieki būs pietiekami stimulēti nodrošināt līdzsvaru pirms piegādes gada (*AL*), Francijas iestādes piedāvā noteikt, ka jebkura būtiska kumulatīvā pārlīdzsvarošana pirms piegādes gada tiek sodīta. Turklāt iestādes ierosina dubultot stimulēšanas koeficientu "k", ko piemēro nelīdzsvarotības gadījumos, un vēl vairāk palielināt sodu norēķinos par starpību (*vis-à-vis* darījumu tirgū) attiecībā uz nelīdzsvarotību, kas pārsniedz maksimālo robežu 1 GW (skatīt 141. un 143. apsvērumu). To papildina arī jau iepriekš spēkā esošais noteikums, ka no piegādes gada sākuma jebkura atkārtota līdzsvarošana notiek par maksu.

(248) Francijas piedāvātajiem risinājumiem ir kopīgs mērķis – stimulēt mehānisma dalībniekus nodrošināt līdzsvaru pirms piegādes gada sākuma un jebkurā gadījumā – pirms norēķiniem par starpību. Tas stimulēs dalībniekus slēgt absolūti lielāko daļu nepieciešamo darījumu pirms piegādes gada un palielinās arī *PRM* reprezentativitāti (to izmanto, lai norēķinātos par starpību un izrakstītu tālākos rēķinus patērētājiem). Tādējādi cenu signāls, kas izrietēs no jaudas garantiju tirdzniecības, mūsuprāt, kļūs reprezentatīvāks un drošāks, bet mehānisms iegūs lielāku uzticamību, lai vajadzības gadījumā stimulētu jaunus ieguldījumus.

Augšējā cenas robeža norēķinos par starpību neietver jaunienācēju izmaksas CONE.

(249) Atbildot uz Komisijas kritiku, saskaņā ar kuru augšējā cenas robeža norēķinos par starpību neietver jaunienācēju izmaksas *CONE*, Francijas iestādes apņemas pakāpeniski paaugstināt regulēto cenu (skatīt 146. un 147. apsvērumu), lai galu galā, sākot no 2021 piegādes gada, sasniegtu lielumu, kas atbilst jaunienācēju izmaksām (*CONE*).

(250) Šāds risinājums atbilst tirgus un Komisijas prasībām saskaņot jaudas cenas netiešo augšējo robežu, kas ir regulētā cena, ar jaunienācēju izmaksām. Tādējādi vajadzības gadījumā kļūst iespējami jauni ieguldījumi.

(251) Iestādes arī apgalvo Komisijai, ka starpība starp *ARENH* cenu un elektrības cenu tirgū neveido netiešu augšējo robežu jaudas cenai (skatīt 149.–151. apsvērumu). Konkrēti, tās paskaidro, ka jaudas garantiju apjoms, kas saistīts ar *ARENH* produkciju, ir pietiekami neliels, salīdzinot ar kopējo jaudas tirgu, un tādēļ nespēj ietekmēt citu jaudas garantiju cenu. Turklāt faktiskā starpība rezultātā nozīmē to, ka *ARENH* produkcija pašlaik nav konkurētspējīga. Komisija tomēr atzīmē, ka Francijas iestādes turpmākā šā mehānisma novērtējumā izpētīs iespējas "iekļaut finanšu aprēķinos" *ARENH* produkcijas jaudas daļu, lai nepieļautu, ka šī produkcija attiecīgā gadījumā apdraud brīvu cenas veidošanos jaudas tirgū.

Secinājums par informāciju, kas veicinātu jaunus ieguldījumus

(252) Dažādie risinājumi, ko Francija piedāvā, lai aktīvāk stimulētu jaunus ieguldījumus, atbilst arī *LDAEE* 226. punktam. Jo īpaši Francija veic pasākumus, kas nodrošina pārrobežu jaudu līdzdalību un stimulē jaunus ieguldījumus, tādējādi veicinot mehānisma atvērtību lielam skaitam potenciālo jaudas pārvaldītāju.

5.3.2.4. Citi Komisijas iebildumi

(253) Francijas iestādes, apmierinot Komisijas prasību, izskaidro iemeslus, kādēļ tā vajadzības gadījumam saglabā dažādos Konkurences iestādes iesniegtos priekšlikumus mehānisma uzlabošanai.

5.3.2.5. Secinājums par pasākuma piemērotību

(254) No iepriekš teiktā izriet, ka pasākums ir pietiekami piemērots apzinātā sabiedriskas nozīmes mērķa sasniegšanai.

5.3.3. *Pamudinošā ietekme*

(255) Komisija jau secināja sākšanas lēmuma 184. apsvērumā, ka mehānismam var būt nepieciešamā pamudinošā ietekme. Tā nemaina savu viedokli šajā jautājumā.

5.3.4. *Proporcionalitāte*

5.3.4.1. Patēriņa pārvērtēšana

(256) Sākšanas lēmumā Komisija apzināja patēriņa pārvērtēšanas risku, kam pakļauti piegādātāji, jo īpaši gadījumos, kad šo piegādātāju individuālie jaudas pienākumi nav pietiekami skaidri.

(257) No Komisijas konstatējumiem 245.–247. apsvērumā izriet, ka Francijas iestādes ir paredzējušas pasākumus, lai palīdzētu piegādātājiem pareizi aprēķināt jaudas pienākumus.

(258) Šāds risinājums pilnībā kliedē Komisijas iebildumus, kas pausti sākšanas lēmumā.

5.3.4.2. Nepārredzama jaudas cenas noteikšana

(259) Jaudas mehānisma sākotnējā projektā tiešie darījumi dažādiem dalībniekiem bija slikti pārredzami, jo tie bija atkarīgi no *CRE* regulārajām datu publikācijām par jaudas garantiju tirdzniecības apjomiem un šo darījumu vidējo cenu. Turklāt, lai novērstu pārredzamības ļaunprātīgu izmantošanu un nepietiekamību, iestādes bija uzdevušas vertikāli integrētajiem dalībniekiem veikt uzskaiti atsevišķos jaudas garantiju reģistra kontos (viens konts jaudas pārvaldītājiem un otrs – piegādātājiem).

(260) Atbildot uz Komisijas bažām par to, ka ar mehānismu saistītie komerciālie nolīgumi nebūs pārredzami, Francija piedāvā risinājumus redzamības uzlabošanai attiecībā uz visiem darījumiem un visiem dalībniekiem. Pirmkārt, tā ierosina piešķirt visiem dalībniekiem piekļuvi tiešo darījumu reģistram (padarot šos darījumus anonīmus), tādējādi nodrošinot apjomu un cenu pārredzamību un vienlaikus garantējot operatoru anonimitāti (skatīt 163. apsvērumu). Otrkārt, tā piedāvā pastiprināt organizētās izsoles, četru gadu laikā pirms pirmā piegādes gada rīkojamo izsoļu skaitu palielinot līdz 15 un uzdodot vairākiem jaudas pārvaldītājiem (*RPC*, kas atbild par vairāk nekā 3 GW) piedāvāt tirgū sertifikātus atbilstoši konkrētai shēmai (skatīt 164. un 165. apsvērumu).

(261) Francijas iestāžu piedāvātā metode palīdz nodrošināt piegādātājiem zināmu elastību, pieļaujot tiešos darījumus un vienlaikus garantējot arī noteiktu pārredzamību par šiem darījumiem.

(262) Brīva piekļuve darījumu reģistram (padarot to anonīmu) ļauj nodrošināt tiešo darījumu tirgus pārredzamību un garantēt informācijas asimetrijas neesību starp dominējošo operatoru, kas ir galvenais pārdevējs, un tā konkurentiem. Tā arī ļauj dalībniekiem ņemt vērā cenu, ko izmanto tiešajā tirgū, kad viņi izstrādā savus piedāvājumus tūlītējam tirgum, un tādējādi nodrošina lielāku saskanību starp abiem šiem tirgiem. Šajā jomā tā arī pastiprina regulatora kontroli, uzreiz atklājot operatora mēģinājumus manipulēt ar cenu, ja tas rīkojas kardināli atšķirīgi organizētajā tirgū un tiešajā tirgū.

(263) Turklāt organizēto izsoļu pastiprināšanai jānodrošina pietiekama šo izsoļu likviditāte, tādējādi palielinot arī tirgus standartcenas reprezentativitāti (jaudas cenai, ko lielākā daļa piegādātāju piemēro pārdošanas darījumos un izmanto arī kā atskaites vērtību mehānismā norēķiniem par starpību).

(264) Šis risinājums ļauj novērst arī jaudas garantiju "ekonomiskās aizturēšanas" risku, ko var īstenot lielākie jaudas pārvaldītāji, sekmē tirgus pārredzamību, palielina organizētā tirgus likviditāti un atvieglo regulatoram tirgus uzraudzību.

(265) "Dubultu saistību" ieviešana attiecībā uz gadu *AL-3, AL-2* un *AL-1* atbilst riskam, ka integrētie dalībnieki manipulēs ar tirgu. Faktiski šie dalībnieki var mākslīgi samazināt nepārdoto sertifikātu skaitu, veicot iekšējas cesijas. Integrējot šīs saistības sertificētās jaudas līmenī, Francijas iestādes nodrošina to, ka integrētajiem dalībniekiem ir pienākums – pat ja viņi veic iekšējas cesijas – garantēt noteiktu likviditāti organizētā tūlītējā tirgū.

(266) Izvēle noteikt saistības, kas liek sertificēt jaudu 25 % apmērā, ļauj nodrošināt to, ka integrētie dalībnieki – un jo īpaši dominējošais operators – piedāvā visus vai daļu sertifikātu organizētā tūlītējā tirgū un nevar izvairīties no šā pienākuma, veicot iekšējas cesijas. Šis risinājums atbilst tirgus veidošanas tipa pasākumam.

(267) Robežvērtības piemērošana (izsakot to GW) pienākumam piedāvāt organizētās izsolēs noteiktus jaudas garantiju apjomus nodrošina to, ka lielākie dalībnieki un jo īpaši vēsturiskais operators mehānisma ietvaros uzņemas veikt šādu "tirgus veidotāja" funkciju, visu laiku nodrošinot izsoļu likviditāti.

(268) Nodrošinot tirgus likviditāti, Francijas iestādes tādējādi atbild arī uz Komisijas iebildumu, kas pausts sākšanas lēmuma 200. apsvērumā.

(269) Kopumā, izmantojot šos risinājumus, Francijas iestādes ir kliedējušas sākšanas lēmumā paustās Komisijas bažas par cenu noteikšanas mehānisma nepārredzamību.

5.3.4.3. Vairāku veidu jaudas pārvaldītāju izslēgšana no mehānisma

(270) Sākšanas lēmumā Komisija uzskatīja – risks, ka vairāki dalībnieki tiks izslēgti no mehānisma, piemēram, noteiktas pieprasījumreakcijas jaudas (paredzot iespējamu diskrimināciju starp tām), ārzemju jaudas vai arī jaunās ražošanas jaudas, var radīt kompensācijas pārmaksas risku dalībniekiem, kuri drīkst piedalīties mehānismā, jo tiem būs mazāks konkurences spiediens.

(271) Kā paskaidrots attiecīgi 5.3.2.1., 5.3.2.2. un 5.3.2.3. punktā, Francijas iestādes ir apņēmušās veikt pietiekamus pasākumus, lai nodrošinātu dažādu iepriekš minēto dalībnieku faktisku līdzdalību mehānismā. Tā nodrošinās konkurenci mehānisma ietvaros, un tai jānodrošina tāda jaudas cena, kas izslēdz kompensācijas pārmaksu.

(272) Lai izpildītu *LDAEE* prasības, mehānismiem, kurus piedāvā pārrobežu jaudu līdzdalībai un daudzgadu līgumu slēgšanai ar jaunām ražošanas jaudām, jābūt proporcionāliem.

(273) Pārrobežu jaudu iekļaušanas mehānisms ir raksturots šā lēmuma 119.–124. apsvērumā. Pēc tam, kad ārzemju jaudas būs ieguvušas starpsavienojumu biļetes, tās tieši piedalīsies Francijas jaudas garantiju tirgū tādā veidā, ka, ciktāl šis tirgus uzskatāms par tādu, kas neizraisa kompensācijas pārmaksu, tas pats attieksies arī uz ārzemju jaudu pārdotajām garantijām. Saistībā ar mehānismu, kas izveidots ārzemju jaudu līdzdalības nodrošināšanai, starpsavienojumu jaudas arī varēs saņemt noteiktu atlīdzību, pateicoties starpsavienojumu biļešu tirdzniecībai. Ņemot vērā to, ka var paredzēt – līdzdalība šajās izsolēs būs ļoti aktīva (piedalīties varēs visas pieprasījumreakcijas jaudas un elektrības ražošanas jaudas kaimiņu dalībvalstī, ar kuru ir starpsavienojums), jo īpaši ņemot vērā biļešu daudzumu, kuru izmantošana gaidāma šajās izsolēs, var uzskatīt, ka šīs izsoles neradīs nekādu kompensācijas pārmaksu. Tādēļ šis mehānisms ir proporcionāls.

(274) Mehānisms, kuru Francijas iestādes piedāvā, lai jaunās jaudas varētu piedalīties Francijas jaudas tirgū, ir raksturots šā lēmuma 131.–138. apsvērumā. Attiecībā uz šā mehānisma proporcionalitāti Komisija uzskata, ka tas izslēdz jebkādu kompensācijas pārmaksu jaunajām jaudām. Jo īpaši to piedāvājumiem jebkurā gadījumā jābūt zemākiem par sākotnējo standartcenu, kas pati atbilst vidējai cenai, kuru veido dažādi konkurences procesi (tiek piedāvāts to aprēķināt kā jaudas svērto cenu izsolē, kas organizēta *AL-4*, kā arī kārtējās izsolēs *AL-2* un *AL-1*). Tāpat, lai precīzu sākotnējo standartcenu nevarētu zināt jauno jaudu piegādātāji brīdī, kad iesniedz savus piedāvājumus, jānodrošina arī tas, ka šie piedāvājumi ir iespējami zemi, lai tie būtu konkurētspējīgi. Ņemot vērā to, ka brīdī, kad dalībnieki iesniegs savus piedāvājumus, viņi nezinās, vai jau ir iesniegti citi jaunu jaudu piedāvājumi, apjoma ierobežojumi jaunām jaudām tādējādi mudinās pretendentus piedāvāt iespējami zemu cenu par saviem ieguldījumiem. Tādēļ Komisija uzskata, ka attiecībā uz jauniem ieguldījumiem kompensācijas pārmaksas riskam jābūt vienādam ar nulli – tādējādi šis mehānisms ir proporcionāls.

5.3.4.4. *EDF* ietekme tirgū

(275) Kā paskaidrots 64. apsvēruma 4. punktā, Komisijas bažām, ka *EDF* varētu viegli manipulēt ar jaudas cenu savā labā, pamatā bija trīs ar šo mehānismu saistīti riski (vēl dažus var norādīt jebkurš dalībnieks):

1) jaudu aizturēšanas risks;

2) jaudas garantiju aizturēšanas risks; un

3) tarifu šķēru risks.

Jaudu aizturēšanas risks

(276) Francija piedāvā trīs veidu izmaiņas šajā mehānismā, lai maksimāli novērstu jaudu aizturēšanas risku:

1) pieprasīt jaudas pārvaldītājiem sertificēt savas pieejamās jaudas intervālā, ko nosaka vēsturiski atskaites lielumi;

2) noteikumos paredzēt pienākumu veikt atkārtotu līdzsvarošanu īsā un noteiktā termiņā, iestājoties svarīgiem notikumiem (piemēram, ražotnes iesaldēšana, tās galīga slēgšana, avārija, kas izraisa pieejamības samazināšanos ilgtermiņā utt.), un likt maksāt par jebkuru atkārtotu līdzsvarošanu, kas kumulatīvi pārsniedz noteiktu robežu (ne vairāk par 1 GW) pirms piegādes gada; un

3) izmainīt mehānismu norēķiniem par starpību – dubultot stimulēšanas koeficientu "k" un to vēl vairāk palielināt negatīvas nelīdzsvarotības gadījumos, kad tiek pārsniegta maksimālā robeža 1 GW, vai maksāt mazāk pozitīvas nelīdzsvarotības gadījumos, kad arī tiek pārsniegta maksimālā robeža 1 GW. Turklāt arī regulētā cena *Padmin* tiks pakāpeniski paaugstināta no 20 000 MW/EUR 2017. gadā līdz 40 000 MW/EUR 2018. un 2019. gadā un līdz 60 000 MW/EUR 2020. gadā, pēc tam to katru gadu aktualizējot, lai sasniegtu lielumu, kas atbilst *CONE*.

(277) Pirmais risinājums ļauj nodrošināt, lai jaudas operatori, kuriem ir liels jaudas portfelis, nevarētu manipulēt ar tirgu sertificēšanas "intervāla" ietvaros. Turklāt šis risinājums regulēšanas iestādēm ļauj vieglāk konstatēt aizdomīgu rīcību nekā esošā sistēma.

(278) Otram risinājumam jāveicina stimuli tirgus dalībniekiem, lai viņi sertificēšanas "intervāla" ietvaros sniegtu precīzākas aplēses par savu iekārtu pieejamības līmeni. Attiecībā uz pasākumu, ar ko nosaka maksu par būtisku atkārtotu līdzsvarošanu pirms *AL*, Francijas iestādes piedāvā padarīt šo pasākumu asimetrisku un prasīt maksu par atkārtotu līdzsvarošanu saistībā ar izmaiņām sertificētajā līmenī tikai tiem dalībniekiem, kuri veikuši būtiska apjoma atkārtotu līdzsvarošanu. Iemesli ir tādi, ka šā pasākuma piemērošana visiem dalībniekiem varētu izkropļot konkurenci, jo *de facto* tas būs daudz smagāks dalībniekiem, kuriem ir neliels jaudu apjoms, salīdzinot ar dominējošo operatoru, kuram varētu būt liels daudzums starpību. Minētās robežas ieviešana (līmenis vēl jādefinē, taču nepārsniedzot 1 GW) tādējādi ļaus i) saglabāt pašreizējās sistēmas elastību attiecībā uz lielāko dalībnieku daļu, tomēr vienlaikus arī ii) likvidēt iespēju dalībniekiem ar lielu jaudas portfeli manipulēt ar tirgu, veicot "mazu" atkārtotu līdzsvarošanu virknes.

(279) Trešā risinājuma nolūks ir pastiprināt stimulus, kas paredzēti visiem tirgus dalībniekiem, lai viņi tirgotu savus sertifikātus jaudas tirgū, veicinātu tādas tirgus standartcenas veidošanu, kura faktiski raksturo jaudas vērtību, un nevarētu izvēlēties, vai doties uz tirgu, vai iegūt (*sourcing*) jaudas, norēķinoties par starpību.

(280) Komisija uzskata, ka visi šie risinājumi saglabā jaudu aizturēšanas risku vai, ja to nav iespējams pilnībā izslēgt, vismaz maksimāli samazina to. No tā izriet, ka Francijas regulēšanas iestāžu kontrole pār tirgu papildinās šos mehānismā integrētos stimulus.

Garantiju aizturēšanas risks

(281) Lai novērstu garantiju aizturēšanas risku, Francijas iestādes apņemas palielināt pirms piegādes gada organizēto izsoļu skaitu un pieprasīt jaudas pārvaldītājiem piedāvāt noteiktus minimālos garantiju apjomus katrā organizētās izsoles sesijā.

(282) Minētie risinājumi papildinās jau esošos risinājumus, piemēram, iespēju piegādātājiem iegādāties jaudas garantijas, nopērkot *ARENH* produkciju. Šajā jomā iestādes ierosina izpētīt iespēju, veicot turpmāku tirgus darbības novērtēšanu, "iekļaut finanšu aprēķinos" *ARENH* produkcijas jaudas daļu, lai nepieļautu, ka šī produkcija apdraud brīvu cenas veidošanos jaudas tirgū. Šis risinājums daļēji atbilst ierosinājumiem par *ARENH* pārveidi, kurus izteica vairākas ieinteresētās personas un kuri iekļauti šā lēmuma 182. apsvērumā.

(283) Visiem šiem Francijas iestāžu risinājumiem jāveicina lielo jaudas pārvaldītāju un jo īpaši vēsturiskā operatora spējas un ieinteresētības aizturēt jaudas garantijas samazināšana līdz minimumam. Turklāt tādējādi tiks nodrošināta garantiju izsoļu sesiju likviditāte.

(284) Tādēļ Komisija uzskata, ka šīs apņemšanās veido risinājumu kopu, kas ir proporcionāla likviditātes problēmām, par kurām Komisija brīdināja sākšanas lēmumā.

Dominējošā vēsturiskā operatora tarifu šķēru risks

(285) Sākšanas lēmuma 194. apsvērumā Komisija konstatēja risku, ka notiks šķērssubsidēšana starp vēsturiskā operatora ražošanas nodaļu un tirdzniecības nodaļu (proti, ka jaudas garantijas tiks pārdotas konkurentiem par cenu, kas būs augstāka nekā iekšējās cesijas cena starp šā operatora ražošanas nodaļu un tirdzniecības nodaļu, tādējādi izslēdzot konkurentus no elektroapgādes tirgus).

(286) Lai atvieglotu šādas prakses konstatēšanu un to labotu, iestādes, no vienas puses, novērš trūkumus esošajos tiesību aktos, kas pieļāva garantiju nodošanu bez maksas. Pēc šīm izmaiņām tiesību aktos piegādātāji vairs nevarēs jaudas garantijas bez maksas pārcelt no savas ražošanas nodaļas uz tirdzniecības nodaļu. Tiesību aktos jāparedz, ka integrēta operatora iekšējās cesijas notiek par cenu, kas atbilst organizētā tirgus sesiju cenai. Tādēļ, ja

cena, kas izriet no organizētā tirgus sesijas vai sesijām, iekšējās cesijas dienā nav zināma, integrētie operatori var deklarēt cenu, kas indeksēta atbilstoši organizētā tirgus sesiju cenai. Piemēram, integrētais operators var deklarēt, ka iekšējās cesijas cena ir vienāda ar tirgus standartcenu, ja Enerģētikas regulēšanas komisija vēl nebūs oficiāli noteikusi tās precīzu vērtību.

(287) No otras puses, tirgus dalībniekiem būs pilna piekļuve jaudas garantiju darījumu reģistram. Tirgus veiks zināmu kontroli pār tiešajiem darījumiem, jo tie tiks publiskoti (anonīmi). Kā paskaidrots 263. apsvērumā, šis pasākums tādējādi nodrošina tiešā tirgus pārredzamību.

(288) Francijas iestādes līdz ar to ir atbildējušas uz Komisijas iebildumiem attiecībā uz vēsturiskā operatora tarifu šķēru riskiem.

5.3.4.5. Secinājums par pasākuma proporcionalitāti

(289) Ņemot vērā dažādos Francijas piedāvātos risinājumus, Komisija uzskata, ka grozītais mehānisms ir proporcionāls savam mērķim.

5.3.5. *Negatīvas ietekmes novēršana attiecībā uz konkurenci un tirdzniecību*

5.3.5.1. Šķēršļi jaunu ražošanas jaudu ienākšanai

(290) Lai risinātu problēmas saistībā ar jauno ražošanas jaudu līdzdalību mehānismā, kuras Komisija minējusi sākšanas lēmumā, Francijas iestādes apņemas izmainīt mehānismu šādi:

1) izveidot daudzgadu līgumu režīmu attiecībā uz starpību (*CFD*), kas specifiska jaunām ražošanas jaudām, kā izklāstīts 131.–138. apsvērumā;

2) kā minēts 146.–148. apsvērumā, laika gaitā pakāpeniski paaugstināt regulēto cenu, lai galu galā sasniegtu cenu, kas vienāda ar jaunienācēju izmaksām *CONE*.

(291) Šie risinājumi nozīmē, ka tiks likvidēti šķēršļi jaunu jaudu ienākšanai.

5.3.5.2. Diskriminācija starp netiešo pieprasījumreakciju un tiešo pieprasījumreakciju

(292) Kā paskaidrots 237. apsvērumā, Komisija uzskata, ka Francija ir atradusi pareizu līdzsvaru starp šiem dažādajiem pieprasījumreakcijas jaudu pienākumiem, turklāt neierobežojot to līdzdalību mehānismā. Kaut arī šo abu pieprasījumreakcijas veidu līdzdalība mehānismā nav vienlīdzīga, Komisija uzskata, ka šāda diferenciācija ir nepieciešama, lai abi pieprasījumreakcijas jaudu veidi varētu optimāli tajā piedalīties.

5.3.5.3. Ārzemju jaudu tiešā dalība

(293) Kā norādīts 119.–125. apsvērumā, atbildot uz Komisijas un trešo personu bažām, Francijas iestādes piedāvā hibrīdmodeli, paredzot piešķirt starpsavienojumu biļetes, kas rezultātā ļautu piedalīties mehānismā ārzemju ražošanas jaudām.

(294) Kā paskaidrots 239. apsvērumā, Francijas iestādes piedāvā piemērotu risinājumu, kas nodrošina pārrobežu jaudu tiešu līdzdalību mehānismā. Līdz ar to šis Komisijas iebildums ir nokārtots.

(295) Risinājums, kādu Francija izvēlējusies pārrobežu jaudu tiešai līdzdalībai, ļauj arī atlīdzināt par starpsavienojumiem, ja tie darbojas reti. Izvēlētais risinājums tādējādi novērš risku, ka tiks apdraudēta tirgu savienošana, kuru Komisijas apzināja sākšanas lēmuma 206. apsvērumā ([35]).

5.3.5.4. Informācijas asimetrija starp dominējošo vēsturisko operatoru un tā pašreizējiem un iespējamiem konkurentiem

(296) Kā paskaidrots 245.–247. apsvērumā un 5.3.4.1. punktā, Komisija apzināja risku, ka alternatīvajiem piegādātājiem un jo īpaši jaunienācējiem varētu rasties grūtības aprēķināt savus individuālos jaudas pienākumus. No Komisijas konstatējumiem minētajos apsvērumos izriet, ka Francijas iestādes ir paredzējušas pietiekamus pasākumus, lai palīdzētu piegādātājiem pareizi aprēķināt jaudas pienākumus.

(297) Turklāt sākotnējā jaudas mehānisma projektā dažādiem dalībniekiem bija nepietiekama informācija par tieši veiktajiem darījumiem, un tas izraisīja situāciju, kurā tiem nebija pilnīgs priekšstats par jaudas cenu. Francija piedāvā risinājumus redzamības uzlabošanai attiecībā uz visiem darījumiem un visiem dalībniekiem, kā norādīts 5.3.4.2. punktā. Šie pasākumi paredz nodrošināt visiem dalībniekiem piekļuvi tiešo darījumu reģistram (padarot to anonīmu) un pastiprināt organizētās izsoles.

(298) Visi šie pasākumi nozīmē to, ka dalībniekiem, kuri nav vēsturiskais operators, rodas precīzāks priekšstats par viņu jaudas pienākumiem, no vienas puses, un tirdzniecības apjomiem un cenu, no otras puses. Šie pasākumi lielā mērā uzlabo mehānisma pārredzamību un atkārtoti līdzsvaro arī informācijas asimetriju par labu vēsturiskajam operatoram, kas būs lielākais mehānisma dalībnieks, gan attiecībā uz jaudas pārvaldītājiem, gan piegādātājiem.

5.3.5.5. Priekšroka ražotājiem ar mazām oglekļa emisijām

(299) Komisija atzīmē, ka attiecībā uz jaunām jaudām Francijas iestādes paredz ieviest vides nekaitīguma kritērijus, un tas nozīmē dot priekšroku ražotājiem ar mazām oglekļa emisijām (skatīt 137. apsvērumu).

(300) Šie noteikumi atbilst *LDAEE* ([36]) prasībām, kas apgalvo, ka minētajos pasākumos priekšroka ir dodama ražotājiem ar mazām oglekļa emisijām, ja tehniskie un ekonomiskie parametri ir līdzvērtīgi.

5.3.5.6. Secinājums par iespējamiem konkurences un tirdzniecības traucējumiem ES teritorijā

(301) Iepriekš minēto iemeslu dēļ Komisija secina, ka šis mehānisms vairs nerada nepamatotu apdraudējumu konkurencei un/vai tirdzniecībai ES teritorijā.

5.3.5.7. Pagaidu raksturs

(302) Ņemot vērā to, ka Francijas mehānisms ir pirmais decentralizētais jaudas mehānisms, kuru Komisija apstiprina *LDAEE* režīma ietvaros, un ka šā mehānisma nepieciešamība lielā mērā ir atkarīga no izmaiņām enerģijas tirgū, bet šis tirgus vēl tikai veidojas tirgus liberalizācijas apstākļos, Komisija uzskata, ka šā mehānisma apstiprināšana ir ierobežojama laikā. Komisija uzskata desmit gadus par pamatotu termiņu, kas atbilst iepriekšējiem lēmumiem ([37]).

6. **SECINĀJUMS**

(303) Komisija konstatē, ka Francijas Republika nelikumīgi izveidoja jaudas tirgu Francijā, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu. Tomēr, ņemot vērā dažādos Francijas piedāvātos risinājumus, kas izklāstīti iepriekš, šis pasākums atbilst *LDAEE* prasībām,

([35]) Par mehānisma pielāgošanu ES tiesību aktiem skatīt *LDAEE* 97. punktu.
([36]) Skatīt *LDAEE* 233. punktu.
([37]) Skatīt, piemēram, Komisijas 2014. gada 23. jūlija Lēmumu C(2014) 5083, SA.35980 – *GB* jaudas mehānisms, 162. apsvērums.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Jaudas tirgus, kuru izveidojusi Francijas Republika, ir valsts atbalsts, kas saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

2. pants

Komisija atļauj šo atbalsta shēmu, kas izveidota jaudas tirgū, uz laiku, kas nepārsniedz desmit gadus. Jebkura shēma, kas tiek saglabāta pēc minētā termiņa iestāšanās, ir paziņojama no jauna.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.

Briselē, 2016. gada 8. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER